

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LXII Nr. 11

KETVIRTADIENIS, GEGUZĖS [MAY] 27 1982

KAINA 25 c.

KASDIEN

DĖL FALKLAND SALŲ
JUOKAS IMA
PAGALVOKITE PATYS
LAIMĖ YRA, KAD . . .

Kokios bus pasėkos Anglijai ir Argentinai iš susiėmimo dėl Falkland salų ir kaip visa tai atsilieps tarptautinei politikai, sunku pasakyti. Bet, kad JAV su savo prez. Reaganu ir sekretoriumi Haig višiams laikams gavo "go home", tai neginčijamas faktas.

Lotynų Amerikos tautos, pasi-piktinusios amerikietiškomis daug-nacionalinėmis korporacijomis, se-niai šūkauja "Yankees go home". Dabar, kai Vašingtonas šypsosi Anglijai, o ne Argentinai, šis šūkis išpilietins lotynamerikiečių patrio-tinėje poezijoje.

O tuo tarpu Trečiojo pasaulio tautos dar labiau išsitikins, kad iš "laisvojo pasaulio" didžiosios "de-mokratijos" užtarimo nėra ko lauk-ti.

Štai kur ir pakastas šuniukas, kad turtingiausia pasaulyje šalis slysta pakalnėn, užsitraukdama vis didesnį pasaulio tautų žvairiakiavi-mą.

• • •

Pasirodo, Vašingtonui dėl prez. Reagano vidaus ekonomikos nesėk-mių prisiėjo reikalas turėti "atpir-kimo ožį". Juomi pasirinko čia Amerikoje nelegaliai atvykusius ir dirbančius lotynus. Vardan, nedar-bo mažinimo Imigracijos departa-mento pareigūnai didžiuosiuose miestuose jų prigaudė kelis tūk-stantčius pasirengę grūsti ten, iš kur jie yra atvykę.

Sveikai galvojant, juokas ima. Kai daugiau kaip dešimt milijonų yra bedarbių, nėra priežastis keli tūkstantčiai lotynų, nelegaliai čia įsikūrę ir dirba. Priežastis yra, kad krašto ūkis šlubuoja.

Krašto ūkis šlubuoja dėl įvairių priežasčių. Nedidelė priežastis yra ir ta, kad godišiai darbdaviai duoda darbo nelegaliai atvykusiems. Ir duoda dėl to, kad jie nuolankesni ir pigiau dirba.

• • •

Universali nuomonė yra, kad branduolinio karo nelaimėtų nei viena, nei antra pusė. O jeigu nesudegtų visas pasaulis, mažai kas liktų, ir iš pobranduolinio gais-ro atsigausti truktų šimtmečius. Bet JAV ginklų kontrolės ir nusiginklavimo agentūros direktorius Eugene Rostow galvoja kitaip.

Jis sako, jog yra galimybės laimėti branduolinį karą. Pavyzdžiu jis paėmė Japoniją. Girdi, po atmine bomba šubombardavimo Hi-roshimos ir Nagasaki miestų Japo-nija ne tik išliko, o ir suklestėjo.

Eugene Rostow yra prez. Reaga-no administracijoje atsakingos Gin-klų kontrolės ir nusiginklavimo agentūros direktorius. Pagalvokite patys skaitytojai, koks žmogus sėdi toje agentūroje.

Matematika Vilniaus universitete

Nuotraukoje: VU matematikai profesoriai: [iš kairės į dešinę] B. Grigelionis, E. Vilkas, Vyt. Paulauskas, J. Kubilius, V. Statulevičius, A. Bikelis, V. Paulauskas.

Lietuvoje gerai buvo žinomi ma-tematikai M. Sikšnys, P. ir J. Mašiotai, K. Klimavičius ir kiti švietūs žmonės, iš kurių vadovėlių mokėsi ne viena matematikų kar-ta. Buržuazijos valdymo metais Lietuvoje buvo paruošta vos per šimtą matematikų. Praūžus Didžio-jo Tėvynės karo audroms, 1944 metais Vilniaus universiteto fizi-kos-matematikos fakultete dirbo keturi matematikai: prof. Z. Že-maitis, prof. P. Katilius, prof. V. Paulauskas, doc. G. Žilinskas. Ne-trukus prie jų prisijungė ir prof. K. Grincevičius, 1949 m. baigęs aspi-rantūrą Leningrade, Vilniun grįžo Jonas Kubilius. LTSR Mokslų Aka-demijos Fizikos technikos institute jaunasis mokslininkas įkūrė mate-matikos sektorių, universitete skai-tė paskaitas.

1951 metais galvodamas apie jaunąją matematikų kartą, jis ėmė organizuoti vidurinių mokyklų

Laimė yra, kad branduolinio karo vanagai savo propaganda dar nėra išplovę visos žmonijos smegenis. Vakarų Europoje vyksta šimta-tūkstantinės demonstracijos prieš karą, vyksta jos visose pasaulio šalyse, vyksta ir socialistinėse šaly-se. Neišplautais smegenimis žmoni-ja kelia protestą, reikalauja bran-duoliniam ginklui STOP.

Amerikiečių tautos taikingieji sluoksniai irgi kaista, kad ilgiau tyliėti nebegalima. Pažangieji sam-būriai organizuojasi birželio 12 d. vykti į Niujorką, kur vyks titaniška demonstracija, kad ne tik Jungti-nių Tautų specialioji nusiginklavimui asamblėja tautų atstovai, o ir Vašingtonas ir viso pasaulio tautos užgirstų, kad pasaulis nuo bran-duolinio karo turi būti išgelbėtas, nežiūrint kad ginklų pramonės ir kitokiems interesams gali būti ka-put.

Amerikos pažangūs lietuviai irgi kiek kuris išgalime ir kaip kuris išmanome, prie šios demonstracijos sėkmingumo turime prisidėti.

• • •

Turėkime galvoje, kad birželio 6 d. "Vilnius" salėje vyks laikraščio dalininkų suvažiavimas.

S. J. Jokubka

moksleivių matematikos olimpia-das. Jonas Kubilius vadovavo ku-riant "Lietuvos matematikos" rin-kinį, steigiant Lietuvos matematikų draugiją. Jo dėka parenkama respublikai pagrindinė matemati-kos mokslo šaka—tikimybių teori-ja. 1955 m. rektorius pradėjo vado-vauti Lietuvos matematikų tikimy-bių teorijos seminarui. Seminaruo-se ima dalyvauti svečių iš kitų sąjunginių respublikų, užsienio. Žo-džiu, seminaras tampa pripažinta matematikų tribūna.

Negalima čia nepaminti ir pa-garsėjusių profesoriaus J. Kubi-liaus antradienių. Sunku ir atsimiti kiek dešimtmečių gyvuoja tradi-cija antradieniais rinktis profeso-rius namuose. Čia ateina viduri-nės mokyklos moksleivis, studen-tas, aspirantas, docentas, profeso-rius. Visi tie, kurie nori išsiaiškinti vieną ar kitą matematikos proble-mą, padiskutuoti. Visiems jo moki-niams iki šiol imponuoja profeso-rius begalinis darbštumas, reiklu-mas sau ir kitiems. Šiandien profeso-rius Jono Kubiliaus mokiniai prof. V. Statulevičius, prof. B. Grigelionis, prof. E. Vilkas, prof. A. Bikelis ir kiti sėkmingai dirba matematikos baruose.

Daugiau kaip trisdešimt metų draugystė Vilniaus universiteto matematikus sieja su Leningrado, Maskvos, Kijevo, Minsko, Tašken-to, Tbilisio, Novosibirsko ir daugelio kitų TSRS miestų matemati-kais. TSRS aukštosios mokyklos ruošia universitetui aspirantus, da-lijasi mokslinio darbo patirtimi. Vilniaus universiteto matematikai palaiko gerus santykius su Vrocla-vo, Prahos, Bratislavos, Greifsva-ldo, Budapešto, Debreceno, Sofijos ir kitų miestų universitetais, taip pat su Švedijos, Prancūzijos, Itali-jos, Anglijos, JAV, Japonijos ir daugelio kitų šalių matematikos centrais bei atskirais mokslini-kais.

Respublikos mokslininkai, sulau-kę tarptautinio pripažinimo, pelnė garbę Vilniuje kas ketveri metai rengti konferencijas. Šiomet konfe-rencija organizavo LTSR Matema-tikos kibernetikos, TSRS MA Stek-lovo matematikos institutai ir Vil-

niaus universitetas. Konferencijoje dalyvavo nemažas būrys TSRS mokslininkų, svečių iš užsienio, buvo perskaityta nemažai įdomių pranešimų, iškelta originalių min-čių.

Vilniaus universiteto matemati-kai numato ir ateityje intensyviai dirbti tikimybių teorijos ir mate-matinės statistikos srityje bei pri-taikymuose tikimybinėje skaičių teorijoje. Numatoma išplėsti dar-bus diferencialinių lygčių ir skaičia-vimo metodų srityje. Kaupia jėgas topologijai, funkcionalinei analizei bei optimizavimo metodams ir t. t.

Paruošė S. J.

TRUMPAI

— Vien tik praeitais metais, 1981, kalėjimuose įnamių padaugė-jo 12.1 procento. Viena, padaugėjo dėl to, kad teisėjai nusikaltėlius teisia ilgesniam laikui kalėjimo, o antra, kad ryšium su didėjančiu šalyje skurdu daugėja nusikaltimų.

— Kaip praneša valdiškos ap-draudos kompanijos vicepreziden-tas Eugene J. Meyung, išgėrę automobilių vairuotojai krašto eko-nomikai per metus padaro už \$24 milijonus žalos.

— Senato užsienio reikalų komi-teto pirmininkas sen. Charles Per-cy kaltina prez. Reagano adminis-tracijoje ultradešiniuosius už admi-nistracijos atidėliojimą susitarti su TSRS dėl ginkluotės apribojimo.

— Taikos šalininkų sąjūdžių ly-deriai galvoja, kad būtų gerai paskelbti visame pasaulyje referen-dumas žmonijai pasisakyti už taiką per nusiginklavimą.

— Automobilių pramonės kom-panijos aimanuoja, kad Amerikos žmonės vis mažiau perka naujų automobilių. Balandžio mėnesį par-davimas vėl nukrito 6.6 procento.

— Prez. Reagano administracija, nebeturėdama vietos kur krauti maisto produktų perviršį, galvoja vis daugiau dalinti dykai neturtin-giems žmonėms. Bet galvosūkis yra, jeigu vis daugiau pradės dykai dalinti, kas atsitiks tų maisto pro-duktų rinkai!

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly [659-780]

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS—3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-780)

Mes, sveikiau galvojantys, už taiką pasaulyje

Sveikai galvojančiam žmogui nūdien svarbiausiu uždaviniu yra, kad kaip nors užkirtus kelią pasauliniam karui, kuris, žinoma, būtų branduolinis ir privirtų tiek "košės", kad nė pats biasas jos neišvalgytų. Kaip sako autoritetingi mokslininkai, gal branduolinis karas ir nenusilintų viso Žemės kamuolio, bet likusiems gyventi atominės nuosėdos sukeltų neapsakomas kančias, daug didesnes, negu sukėlė numestos atominės bombos ant Japonijos miestų, kurių išlikę gyventojai dar ir šiandien tebesikamuoja.

Jeigu kiltų karas, be abejo jis kiltų Europos kontinente, bet nemaža tektų ir mums Amerikoje, kai branduoliniams užtaisams nešioti raketoms perskristi per Atlantą yra tik vieni niekai. Tai žino ir karo apologetai. Prez. Reagano administracija jau rimtai galvoja apie planus evakuavimui žmonių iš didesniųjų miestų, apie visokius urvus ir slėptuves apsaugojimui nuo atominės nuosėdų. Branduolinės bombos dūmų tektų pauostyti ne tik Europos žmonėms ir mums Amerikoje, labai galimas daiktas, dūmų debesys pasiektų ir tolimus Azijos, Lotynų Amerikos ir kitų kontinentų regionus. Štai, sveikai galvojanti žmonių visame pasaulyje ir sunerimus, kad toks karas nekiltų.

Prieš karą ir už taiką per nusiginklavimą sturmą pradėjo praeitą vasarą Europos tautų žmonės daugtūkstantinėmis demonstracijomis savo sostinėse. Taikos sąjūdžiai subangavo visame kontinente, mažesni bei didesni mitingai, demonstracijos nesiliauja iki pat dabar mokyklose, fabrikuose, įstaigose, darbininkų susirinkimuose. Amerikos pažangioji liaudis irgi užsidedė senatorių Kenedžio ir Hatfieldo rezoliucija, kad branduolinio ginklo gamyba būtų nutraukta, ir kad būtų einama prie jo mažinimo arsenaluose. Už taiką ir prieš branduolinį ginklą sąjūdžiai kunkuliuoja Japonijoje, Azijos ir kitų kontinentų didžiuosiuose miestuose. Birželio 12 dieną, kai vyks Jungtinių Tautų speciali sesija nusiginklavimui, Niujorke numatoma pasaulinė taikos demonstracija. Be abejo, demonstracijos šeiminkai bus amerikiečiai taikos šalininkai civilinių teisių, religinių, profsąjungų ir kitokių organizacijų darbuotojai. Į demonstraciją ketina atvykti gausios taikos šalininkų delegacijos. Vien tik japonų delegacija ketina būti daugiau kaip 1,000 žmonių.

Reakcininkams baisu, kad taikos sąjūdžiai pasaulyje ir demonstracija gali priversti karotroškas atsakyti nuo užmačių užkurti pasaulyje branduolinį karą. Jau pradeda bliauti, kad šūkavimai už taiką, demonstracijos bei taikos šalininkų sąjūdžiai yra inspiruojami kažkokių paslaptinių jėgų. Juokas ima. Ar tai gali būti paslaptinė jėga, kiekvieno dorą tėvo bei motinos rūpestis savo ir savo vaikų likimu? Tik nepaisantis, kad jis pats ir kiti sučirškės branduolinio karo ugnyje, gali sakyti, jog taikos šalininkų sąjūdžiai ir demonstracijos yra inspiruojamos kažkokių paslaptinių jėgų. Dieve, jiems padėk, tegul jie taip galvoja, o mes, sveikiau protaujantys, už taiką pasaulyje per nusiginklavimą.

Ar ne pasiutimas!

Lietuviški reakciniai nacionalistai su Lietuvos "išlaisvinimo" politika nusibankrutavo taip, kad nebėra nė vieno rimtesnio dipuko, kuris šiai jų politikai betikėtų. Jeigu ir yra koks vienas kitas, kad dar "tiki", tai tik dėl šventos ramybės, kad su reorgais neturėtų nemalonumų.

"Drauge" neseniai atsiradęs toks M. Dr. ieško išeities, kaip išsikapstyti iš šio nusibankrutavimo. Nes, girdi, "jeigu pasistatėme sau uždaviniu Lietuvą išlaisvinti, būsime teisiami, jei Lietuvos neišlaisvinsime". Vadinasi, istorija už tokį apsilaidimą nedovanos.

Na, ir kas daryti? Tas "Draugo" galvočius rekomenduoja net 8 punktu programą, kur tarp kitko pataria kas mėnesį aplankyti (ar išsikviesti pietų) kiekvieno iš 537 JAV Kongreso narių pagrindinius asistentus, lankyti (ar pietų išsikviesti) parlamentarų ir užsienio reikalų ministerijos tarnautojus Vakarų pasaulio valstybių ir t. t.

Tačiau svarbiausia yra, to M. Dr. galvočiaus nuomone, išsaugoti, kad Amerika nepripažintų Lietuvos išjungimo į TSRS sudėtį (jis vadina inkorporavimu). Atvirai nesako, bet duoda suprasti, jog su tuo nepripažinimu yra ir velniavų. Girdi, "JAV vyriausybė lyg niekur nieko priima sovietų ambasadoje tarnaujančių okupuotos Lietuvos gyventojų ir okupacinio aparato valdininkų (pvz. E. Juškio, G. Mališausko) kredencialus". Ir "Draugo" galvočiaus supratimu, nepripažinimo politikos akivaizdoje Amerika turėtų dėl šių faktų protestuoti sovietams. Toliau jis daro priekaištą reakcininkams, girdi, "ar šito reikalo kėlimas kaip tik nėra Lietuvos laisvinimo veiksnių atsakomybė?"

Vadinasi, bendruomenės, altai ir visi kiti veiksniai nebūkite apsilaidėliai, važiuokite į Vašingtoną ir reikalaukite, kad iš TSRS ambasados tarybiniai lietuviai kaip E. Juškys, G. Mališauskas būtų pašalinti.

2

IŠ SUNERIMUSIO PASAULIO DĖL RYTOJAUS

POSĖDŽIAVO KARO VETERANAI

Norvegijos sostinėje Oslo įvyko koordinavimo komiteto, kuris tęsia 1979 metais Romoje įvykusio pasaulinio karo veteranų susitikimo už nusiginklavimą veiksmus, išplėstinis posėdis. Į komitetą įeina keturios didžiosios organizacijos, vienijančios savo gretose maždaug 50 milijonų karo veteranų. Posėdyje dalyvavo apie 100 atstovų iš daugiau kaip 20 pasaulio šalių.

Posėdžio dalyviai apsvarstė ir priėmė dokumentą, kuris bus įteiktas Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos antrajai specialiai nusiginklavimo sesijai.

MITINGUOJA AFGANAI

"Imperialistiniams kišimams į revoliucinio Afganistano reikalus—ne!" "Tegyvuoją Balandžio revoliucija!", "Mes nugalėsime!"—su tokiais šūkais vienoje iš didžiausių Afganistano sostinės pramonės įmonių mitingas. Juo prasidėjo platus protesto žygis visoje šalyje.

Afganistano darbo žmonių protesto mitinguose aktyviai dalyvauja ir Afganistano demokratinė jaunimo organizacija.

PRITARIA TSRS PASIŪLYMAMS

Ganos liaudis pritaria taikiems TSRS pasiūlymams ir visiškai juos remia, pareiškė, duodamas interviu TASS-o korespondentui, laikinosios nacionalinės gynybos tarybos vidaus reikalų sekretorius D. Hansenas. Šiomis iniciatyvomis, pabrėžė jis, siekiama stiprinti taiką visame pasaulyje, apriboti ginklavimosi varžybas ir nusiginkluoti.

Didžiulės lėšos, skiriamos ginklavimuisi, ypač branduoliniam ginklavimuisi, pažymėjo D. Hansenas, galėtų būti panaudotos besivystančių šalių reikalams, tam, kad būtų padarytas galas badui, ligoms ir kitiems iš kolonializmo laikų paveldėtiems neigiamiems reiškiniams.

ĮKURĖ ANTIINTERVENCIONISTINĮ FRONTĄ

Su šūkiu "No pasaran!" Nikaragvos, Hondūro, Kosta Rikos ir Panamos jaunimas įkūrė pirmą regione Centrinės Amerikos antiintervencionistinį frontą.

Kaip pareiškė Sandino liepos 19-osios jaunimo sąjungos atstovai, nauja jaunimo organizacija vienija visų Centrinės Amerikos pažangiųjų partijų narius, remiančius regiono tautų kovą už demokratiją ir nacionalinę nepriklausomybę.

Nikaragvos sostinėje išplatintame fronto pareiškime nurodoma, kad ši organizacija remia taikias Nikaragvos ir Meksikos vyriausybų iniciatyvas, kurių tikslas—su-reguliuoti padėtį Centrinėje Amerikoje.

KAIP TIK TO REIKIA ŽMONIJAI

Naujos taikos Tarybų Sąjungos iniciatyvos, kuriomis siekiama stiprinti taiką ir stabilumą Žemės rutulyje, stiprinti įtempimo mažinimo procesą ir apriboti ginklavimosi

varžybas, yra kaip tik tai, ko dabar reikia visai pažangiajai žmunių, tai, ko reikalauja visi geros valios žmonės pasaulyje, pareiškė Meksikos jungtinės socialistų partijos CK generalinis sekretorius, Meksikos kongreso deputatas Pablo Gomez.

Neatsitiktinai, pažymėjo Pablo Gomez, įvairiose pasaulio šalyse, taip pat ir pačiose Jungtinėse Valstijose vis stiprėja ir įgauna platų užmojų kova prieš agresyvą, antiliaudinę Amerikos imperializmo politiką.

GERBIA LENINO ATMINIMĄ

Simtai Jordanijos sostinės gyventojų buvo susirinkę Jordanijos ir Tarybų Sąjungos draugystės draugijoje iškilmingai paminėti Lenino gimimo diena.

Susirinkusiems kalbėjo Jordanijos ir Tarybų Sąjungos draugystės draugijos viceprezidentas Valid al Hajat. Jis pabrėžė, kad su Lenino vardu yra susiję esminiai pertvarkymai visame Žemės rutulyje. V. Leninas nurodė kolonijų tautoms kelią į laisvę ir nepriklausomybę. Jordanijos liaudis labai gerbia didžiojo Spalio vado atminimą. J. Z.

Dėl JAV-TSRS SANTYKIŲ

Užsienyje plačiai komentuojamas Leonido Brežnevo atsakymas į "Pravdos" korespondento klausimą, liečiantį TSRS ir JAV vadovų galimą susitikimą. Šis klausimas dabar daugelį jaudina, nes nuo TSRS ir JAV santykių žymia dalmi priklausys, kaip toliau klostysis visa tarptautinė padėtis, kaip bus sprendžiamos ginklavimosi varžybos apribojimo problemos.

Tarybų Sąjungos vadovai visada pasisakė už tai, kad abiejų valstybių santykiai būtų normalizuojami, kad jos bendromis pastangomis galėtų kuo efektyviau prisidėti prie taikos ir tautų saugumo stiprinimo. TSKP XXVI suvažiavime buvo pasisakyta už dialogą su JAV visuose lygiuose ir ypač pabrėžta, kokią didelę reikšmę turi aukščiausio lygio susitikimai. Šis pasiūlymas tebegalioja ir šiandien. Žinoma, aukščiausio lygio susitikimui reikia gerai pasiruošti, o ne rengti jį tarp kitko, sugretinant su kokiu nors tarptautiniu forumu.

Būtent iš tokių pozicijų į susitikimą žiūri JAV vadovai. Balandžio pradžioje susitikime su žurnalistas prezidentas R. Reaganas, kalbėdamas apie savo būsimas keliones, lyg tarp kitko pažymėjo, jog birželį dalyvausią specialioje SNO Generalinės Asamblėjos sesijoje nusiginklavimo klausimais ir ten norėtų susitikti su TSRS vadovu. Tai sukėlė įvairiausių atsiliepimų ir komentarus.

Atsakydamas į "Pravdos" korespondento klausimą dėl tokio susitikimo, Leonidas Brežnevas nurodė, jog susitikimas galėtų įvykti kurioje nors trečiojoje šalyje, pavyzdžiui, Suomijoje arba Šveicarijoje, žinoma, susitarus su atitinkamos valstybės vyriausybe. Susitikimas galėtų įvykti rudenį, pavyzdžiui, spalio mėnesį. Apž.

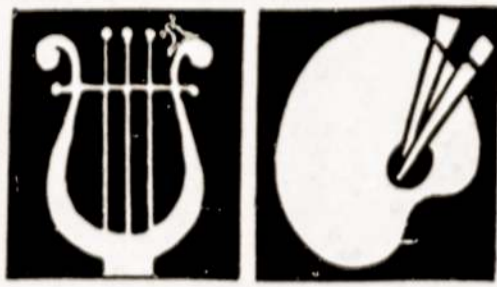
Ar tai ne pasiutimas! Tarytų reikėtų džiaugtis, kad lietuviai užima tokias aukštas vietas diplomatinėje tarnyboje. Bet kur tau! Vykite juos laukan, kad antikomunistiniame chore būtų lengviau skelbti, jog Lietuva okupuota. Žiūrėkite, rusai lietuviams neduoda aukštesnės vietos!

Vilnius, 1982 gegužės 27

KULTŪRINIS gyvenimas

JULIJA ŽEMAITĖ

Žemaitė (jos tikroji pavardė Julija Beniuševičiūtė-Zymantienė) yra žymiausia lietuvių rašytoja realiste. Ji gimė 1845 m. Platelių valsčiuje, Bukantiškės dvarelyje. Jos tėvas buvo bajoriškos kilmės, bet nusigyvenęs, todėl tarnavo svetimams. Julija iš mažens bendravo su baudžiauninkų vaikais ir matė jų vargingą, skurdų gyvenimą. Bendraudama su jais, Julija puikiai išmoko kalbėti lietuviškai. Jei teko mokytis tetos dvarininkės namų mokykloje, kurioje mokymas buvo labai menkas. Tačiau Julija, būdama gabi, godžiai skaitydama knygas, gerokai prasilavino.

Žemaitė stipriai paveikė 1863 m. sukilimo demokratinės nuotaikos. 1865 m. ji iškėkėjo už buvusio baudžiauninko Zymanto, tuo būdu visiškai nutraukdama ryšius su bajorų luomu. Zymantai, neturėdami nuosavos žemės, nuomojo įvairiose vietose smulkius ūkius. Tekdavo jiems bastytis po "svietą". Apie tą bastymąsi šitaip pasakoja Žemaitė "Autobiografijoje".

— Maž kas pavasaris reikėdavo, mantą į vežimus susikrovus ir gyvuliais varomi, dangintis į naują vietą, tikintis rasti geresnius patogumus, didesnę laimę. Bet niekur miltų kalnų neradom,—tos pačios bėdos, tie patys vargų vargeliai. Čia bulvės supuvo, čia rugiai prapuolė, ar vasarą neužderėjo, ar nupiautas sudygo. Vienur ganyklos prastos ar pašaro maža. Koks gyvulys krito ar iš mažųjų koks sunyko,—vis trūksta, vis galo su galu negalima suvesti...

— Prie visų sunkumų, rūpesnių ir nesmagumų prisiduria dar ilgesys: nieko, o nieko negalima žinoti iš platesnės padangės. Vien bobų plepalai, smulkmenos, barniai ir juokai. Čia pat kasdieniniai, naminiai ir kaimyniški prietiekiai mus tepasiekia. Nei laikraščių, nei tolimesnių visuomenės žinių. Pagaliau nei knygos jokios... Nuobodu, pakyrų po tas paprastas smulkmenas, po darbus, po vaikus, lygu po pakulas painiotis: surišta, surakin, ta vaikais kasdien ir kasdien be jokios atmainos darbas, tos pačios smulkmenos taip pagriso, rodos, kaip nors nusikračius, pašokus lėktum, lėktum, kur akys neštų...

Pastoviai Zymantai apsigyveno netoli Telšių, Užvenčio valsč., Ušėnų kaime. Čia gyvendama Zymantienė plačiau susipažino su literatūra ir pradėjo pati rašyti. 1894 m., kai ji turėjo beveik 50 metų, Vilnis, 1982 gegužės 27

lietuviškame kalendoriuje pasirodė jos pirmas apsakymas "Rudens vakaras", pasirašytas Žemaitės slapyvardžiu. Žemaitė, norėdama praturtinti žinias ir praplėsti savo akiratį, dabar dar atidžiau skaitė rusų ir lenkų rašytojų knygas, ypač domėdamasi didžiojo rusų rašytojo Gogolio kūryba.

Kad galėtų geriau dirbti literatūrinį darbą, Žemaitė persikėlė į Vilnių.

Vilnius tada buvo lietuvių kultūros centras.

Žemaitė, nors ir būdama seno amžiaus moteris, aktyviai įsijungė į Vilniaus kultūrinį gyvenimą: dažnai ji skaitė savo kūrinius literatūros vakaruose, rūpinosi nukentėjusiais nuo pirmojo pasaulinio karo. Rašytoja buvo paskirta vaikų prieglaudos vedėja. Eidama šias pareigas, ji pasižymėjo nepaprasta meile našlaičiams ir kitiems nelaimingiems.

Vokiečiams okupuojant Lietuvą, Žemaitė pasitraukė į Petrogradą, kur uoliai rūpinosi pabėgėlių šelpimu. Ji, būdama tiesi ir atvira, aštria savo plunksna demaskavo ir pabėgėlių šelpimo organizacijas prasiskverbusius spekuliantus, savanaudžius.

1916 m. Žemaitė išvyko į Ameriką rinkti aukų nukentėjusiems nuo karo šelpti. Čia ji greitai susipažino su Amerikos darbininkų sunkiu gyvenimu, su tikruoju dolerio krašto veidu.

Amerikos lietuviai darbininkai iš karto pamilo rašytoją. Visi ją laikė sava ir dėl sodietiško jos apdaro, ir, svarbiausia, dėl jos paprastumo, nuoširdumo.

Amerikoje parašytame apsakyme "Klampynė" rašytoja parodė, kokiame skurde gyvena čionykščiai lietuviai darbininkai. Amerikoje Žemaitė pradėjo dar giliau suprasti darbininkų judėjimo reikšmę, tačiau, pasak prof. V. Mykolaičio, "ji iki socialinės pasaulėžiūros nepriėjo".

Pasibaigus imperialistiniam karui, Lietuvoje išgalėjo buržuazinė santvarka. Rašytoja savo laiškuose iš Amerikos smerkė Lietuvos buržuazinę-klerikalinę valdžią. 1921 m. Žemaitė grįžo į Lietuvą, apsigyveno Marijampolėje, kur tais pačiais metais ir mirė.

Žemaitė parašė daug puikių kūrinių, kuriuose paprastais, liaudžiai suprantamais žodžiais, nupieštas pobaudžiavinio Lietuvos kaimo gyvenimas, valstiečių kova su dvarininkais. Apsakymuose "Svento Jurgio aukos", "Kelionė į Sidlavą" ir kt. rašytoja parodė žalą religinių prietarų, stabdančių liaudies pažangą, trukdančių švietimą, padedančių išnaudotojams tamsinti ir apgadinėti darbo žmones.

Nors Žemaitėi nebuvo pakankamai aišku, kokių kelių turi eiti liaudis, norėdama numesti išnaudotojų jungą, bet jos kūryba ragino liaudį kovoti dėl šviesesnio, geresnio gyvenimo.

Žemaitės raštų kalba labai vaizdinga, lanksti, pasižymi liaudiškais posakiais, patarlėmis ir palyginimais.

Žemaitės raštai verčiami į kitas kalbas. Taip sudaromos sąlygos pasklisti liaudies rašytojos žodžiui ne tik po Tarybų Sąjungą, bet ir už jos ribų.

KALBA

Išmintinga galva—trumpa kalba,—sako liaudis. Čia ir slypi kalbos jėga, grožis: mažai kalbėti, o daug pasakyti.

Jauni rašytojai dažnai girdi seną patarimą: Menas rašyti—tai menas trumpinti (Čechovas); trumpumas—talento brolis. Tą patį sako ir liaudies išmintis: Ilgos kalbos rėčiu gaudomos, trumpas žodis širdin dedamas; Ilga kalba žmogus pats save muša. Kai daug žodžių, daug vandens, o turinys? Klausykis ausis atstatais—gal sugriebsi kokią mintį!

Ugnelė

Toli, palei šilą,
Ugnelė kūrenas,
Ugnelė kūrenas,
Sėmi dūmai kyla.

Naktį goniai dainą
Prie laužo niūniuoja.
Suprunkščia bėrukas,
Margiukas suloja...

Ir snaudžia sodybos,
Paskendę tarp sodų.
Mėnulis keliauja
Viršūnėm rasotom.

Ir smelkias į širdį
Šviesa sidabrinė,—
Čia mano gimtinė!
Čia mano gimtinė!

Ir kur beneičiau,
Visur man vaidenas:
Toli, palei šilą,
Ugnelė kūrenas.

Ugnelė kūrenas,
Sėmi dūmai kyla...
Alg. Baltakis

Cikagos pažangiu lietuvių "Lakštutės"

Amerikos pažangių lietuvių visuomenei yra plačiai žinomos čikagietės saviveiklininkės "Lakštutės". Jos yra palikuonės buvusių "Kanklių" ir Roselando "Aido" chorų. Nustojus veikti šioms chorams, jaunesnės kartos choristai, entuziastai lietuviškos dainos, rankų nenuleido. Vadovybėje chorų mokytojos Valerijos Urbikas 1969 metais susiorganizavo į "Kanklių aidų" grupelę, vien iš Amerikoje gimusių ir augusių, minėtų chorų buvusių choristų, toliau puoselėti lietuvišką dainą čia Amerikoje. Vėliau, iš šios grupelės, lošusios nemažą vaidmenį Cikagos pažangių lietuvių saviveiklos judėjime, beliko trio—Estella Bogden, Vanda Gaidam ir Helen Bordner. 1975 metais atvykus į Čikagą TSRS ambasados antrojo sekretoriaus R. Mališausko žmonai Nijolei į Moters dienos minėjimą, kurį ruošė Amerikos Lietuvių moterų kultūros klubas ir minėjime dainavo trio, Nijolė Mališauskienė pasiūlė joms pasivadinti "Lakštutėmis" ir nuo tos dienos šiuo vardu vadinas.

"Lakštutės" dainuoja ne tik Cikagos pažangiems lietuviams per parengimus bei suėjimus. Jas kviečia dainuoti į savo koncertus Cikagos pažangių rusų organizacija. Dainuoja Senior Citizens prieglaudų namuose. Po kartą ar kelis kartus yra koncertavusios Detroite, St. Petersburg, Fla., Miami, Fla., netgi Njujorke. Jų repertuaras mažiausia 50 lietuviškų ir angliškų dainų, keletą turi rusiškų. Repertuare lietuviškos dainos daugiausia

VALERIA URBIKAS

yra tarybinės. Gaidų archyvą turi surinkusios iš nustojusių veikti chorų archyvų. Turi dainų iš anglų kalbos verstų į lietuvių kalbą.

Prieš dvejus ar trejus metus "Lakštutėms" į pagalbą dainuoti atėjo muzikalus John Feiza. Kai 1981 metais dėl laiko stokos iš "Lakštutių" pasišalino veteranė saviveiklininkė Helen Bordner, į jos vietą atėjo daug metų anksčiau dainavusi choruose balsinga Anna Krisiken. Jų repetitijos vyksta kas savaitę ketvirtadieniais mokytojos Valerijos Urbikas namuose. Ir kaip pasakoja aktyvi jų darbuotoja Estelle Bogden, "Lakštutės" pasiruošius koncertuoti bile kada bei atlikti meninę programą, kur tik būtų pakviestos bile nedarbo dienomis.

J.

LIETUVIŲ RAŠYTOJO ŽODIS SKAMBA BERLYNE

A. Vienuoelis

Vienas pirmųjų Vokietijos Demokratinės Respublikos baltistų renginių šiais metais buvo paskirtas lietuvių literatūros klasiko Antano Vienuolio gimimo 100-osioms metinėms. Į literatūrinę popietę Berlyno Humboltų universitete susirinko studentai ir dėstytojai.

Referatą apie rašytojo gyvenimą ir kūrybą skaitė Ingė Venčer. Ji pažymėjo, kad lietuvių literatūros klasiko kūriniai yra vieni pirmųjų, kuriais tarybinė lietuvių literatūra pradėta plačiai leisti vokiečių kalba. Beveik prieš tris dešimtmečius VDR pasirodė aktualus A. Vienuolio romanai "Puodžiunkiemis". Vė-

(Nukeita į 6 puslapį)

Ir Lietuvoje yra komunistinio darbo šventė

Nuotraukoje: Per Komunistinio darbo šventę Lietuvos gamybinio susivienijimo "Nėris" komjaunuoliai tvarko ir puoselėja parką prie pagrindinės gamyklos.

LIETUVIŲ RAŠYTOJO ŽODIS SKAMBA BERLYNE

(Atkelta iš 5 puslapio)

liau šio rašytojo vardas matomas žurnaluose, keletas apsakymų įdėta lietuvių prozos antologijoje, kurią 1970 metais išleido Berlyno leidykla "Kultur und Fortschritt".

Mokanti lietuvių kalbą Aneliza Gabrys paskaitė (dviem kalbom) ištraukas iš A. Vienuolio apsakos "Išduktėrė", taipogi ištraukas iš rašytojo kalbos, pasakytos 1953 metais jo septyniolikos metų proga Vilniuje. Staigmena literatūrinės popietės dalyviams tapo iš magnetofono juostos pasigirdęs gyvas šitos jaudinančios kalbos fragmentas...

VDR baltistų pirmininkas profesorius Viktoras Falkenhanas priminė, kad šiuo metu, kai per vertimus statomi tiltai tarp kaimyninių tautų literatūrų, svarbu laiku surinkti įvairius tai liudijančius dokumentus—literatūros žinovų straipsnius, recenzijas, taipogi akademinio jaunimo darbus. Reikia atkreipti dėmesį ir į ankstesnius ryšius. Profesorius papasakojo, kaip maždaug prieš septynerius metus kartu su vienu bičiuliu jis pakartojė A. Vienuolio 1929 metų žygi pėsčiomis nuo Leipzigo per Naumburgą, Bad Kezeną iki Sulfortės. Įdomu buvo palyginti, sakė mokslininkas, kaip viskas, ką aprašė A. Vienuolis, pasikeitė mūsų laikais...

Gyvas laiko dokumentus bei prisiminimus papildė dar ir reti pavyzdžiai iš literatūros klasiko Tėvynės. Vienas jų—Antano Vienuolio autografas poetei V. Palčinskaitėi jos pirmųjų moksleiviškų eilėraščių pasirodymo proga. Čia yra tokie žodžiai: "Kas jaučia savyje kūrybos kibirkštėlę, tas turi pats savo atkakliu darbu ir pasišventimu įpūsti ją iki degančios liepsnos". Tas palinkėjimas jau tapo savotišku sparnuotu posakiu.

Leonas Stepanauskas

Berlynas

6

Socialistinėse šalyse nuo seniai yra praktikuojama Komunistinio darbo šventė. Tarybų Lietuvoje ji irgi praktikuojama. Šios šventės ištakos—1919 metų balandžio dvyliktoji diena. Tą dieną penkiolika Maskvos Sortirovočnaja depo geležinkelinių savanoriškai išėjo į darbą poilsio dieną ir suremontavo tris garvežius. Jie net neįtarė, kad jų pavyzdys tarp tarybinės liaudies gražios tradicijos pradžia, kad ši diena įeis į istoriją kaip komunistinio darbo užuomazga.

Komunistinių talkų dienomis sukaupomės lėšomis statomos ligoninės ir sanatorijos, ikimokyklinės vaikų įstaigos, senelių-invalidų namai, dispanseriai, pionierių rūmai.

Lietuvoje irgi jau yra pastatyta nemažai gydymo įstaigų už lėšas, uždirbtas leninių talkų dienomis.

Siemet Lietuvoje, Komunistinio darbo šventė buvo balandžio 17 dieną, šeštadienį. Per šią dieną dirbo du milijonai 85 tūkstančiai žmonių. Pagamino produkcijos už 9.5 milijono rublių. Nuo konvejerių nuėmė 200 šaldytuvų, 560 televizorių, 130 tūkstančių kvadratinį metrų audinių, atliko daug statybos, montavimo, kitu darbu.

Talkoje uždirbtos lėšos—nemažas turtas. Bet ne tai svarbiausia. Svarbiausia yra žmonių požiūris ir pareiga, į darbą visuomenės labui. Tai komunistinės moralės pasireiškimas.

Balandžio 17 dienos rytą į Komunistinio darbo šventę išėjo ir žemdirbiai. Duonos sėja, būsimų sodų ir parkų sodinimas, švaros darbai sutelkė dešimtis tūkstančių kaimo žmonių. Partinių ir profsąjunginių organizacijų iniciatyva sudaryti talkos štabai numatė darbų apimtį, paskirstė žmones, kad kiekvienas galėtų padirbėti kuo našiausiai.

Miestuose vyko tas pats. Visa Lietuva dirbo.

Vardan laimės ir taikos

"VILNIUS. Lietuvos TSR Taikos gynimo komiteto pirmininkui, Lietuvos TSR liaudies rašytojui Juozui Baltušui"—toku adresu kasdien dešimtys laiškų atkeliauja į nedidelį dviaukštį namą T. Kosėiuškos gatvėje, pažymėtą 36 numeriu. Jų autoriai—moksleiviai ir studentai, darbininkai ir žemdirbiai...

"Man—75-eri,—rašo Skuodo rajono Gedzimų kaimo kolūkietė Ona Vičiulienė,—Vaikystė buvo sunki, jokių mokslų baigti negalėjau. Po truputį nesveikuoju ir vis dažniau susimąstau, ką aš padariau žmonių labui? Pragyvenau du karus, žiaurius, skandinusius kraujyje, kančiose ir ašarose žmoniją. Ir dabar pasaulyje žūsta žmonės. O imperialistai nori sukelti naują karą, sugalvojo baisiausią bombą. Niekas negali būti abejingas tiems baidymams. Todėl ir aš noriu prisidėti prie taikos šalininkų judėjimo. Savo santaupas—1000 rublių skiriu Taikos fondui".

—Skaitai tokį laišką,—sako Juozas Baltušis,—ir kaip gyvą matai raukšlį išvagotą veidą, nuo darbo suskirdusias rankas ir tyras, tyras akis, kuriomis kartas nuo karto prabėga baimės šešėlis. Karas! Nuo kryžiuočių laikų Lietuva buvo naikinama ugnimi ir kalaviju. Dar ir 40 metų nepraėjo nuo to laiko, kai antro pasaulinio karo metais, mūsų nedidelė respublika neteko kas ketvirtą savo gyventoją.

Štai kodėl žmonės taip nuoširdžiai siekia taikos, nori, kad niekad Lietuvos padangės nedengtų tamsūs karo gaisrų debesys, štai kodėl dauguma stengiasi taikos labui paaugoti dalį savo lėšų.

Vilniaus statybos apdalios mašinių gamybinio susivienijimo ceche karo jauno kareivio portretas. Jis

žuvo pirmosiomis antrojo pasaulinio karo dienomis, gindamas Lietuvos žemę nuo fašistinių grobikų. Čia dirbanti šaltkalvių brigada įtraukė jaunuolį į savo sąrašus, o uždirbti pinigai pervedami į tarybinį Taikos fondą.

Taikai lėšas skiria darbo kolektyvai, rajonai, miestai. Gražią iniciatyvą parodė Vilniaus skaičiavimo mašinų gamykla, šiuo tikslu surengusi talką.

Nemažas pinigų sumas kovai už taiką paskyrė Kaišiadorių, Molėtų, Klaipėdos, Skuodo rajonai, Vilniaus, Kauno, Druskininkų miestų darbo žmonės ir gamybiniai kolektyvai.

Indėlius į Taikos fondą įneša ir svetur gyvenantys tautiečiai. Neseniai JAV gyvenantis B. Gelgotas Lietuvos TSR Taikos gynimo komitetui atsiuntė nemažą pinigų sumą.

—Ir tai suprantama,—pastebi rasytojas.—Tik bendros žmonių pastangos gali įveikti karo kurstytojų pinkles. Susitelkimas ir solidarumas—pats galingiausias ginklas prieš atominių ir neutroninių bombų kūrėjus, prieš užmačius nušluoti žmoniją nuo žemės paviršiaus.

Neseniai Maskvoje įvyko tarybinio Taikos gynimo komiteto plenumas, kuriame buvo vieningai pritarę TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininko Leonido Brežnevo kalbos, pasakytos TSRS Profsąjungų XVII suvažiavime teiginiui, kad yra "vienas kelias—taikos stiprinimo ir taikos visų valstybių bendradarbiavimo vystymo kelias, griežtai gerbiant kiekvienos jų nepriklausomybę, teises ir interesus, nesikišant į vidaus reikalus ir kartu stengiantis stiprinti visuotinę saugumą ir savitarpiską pasitikėjimą".

A. Degutis

Vilniaus sporto mokyklose, įvairiose sekcijose užsiiminėja apie 20 tūkstančių moksleivių. Sostinės jaunimas kultivuoja įvairias sporto šakas. Antai greta Belmonto kalno nuolat sutiksime jaunus raitelius. Jojimo mokykloje treniruotėms vaikai turi 70 žirgų. Per pastaruosius metus mokykloje paruošta aštuoni sporto meistrai, 17 kandidatų ir apie 80 atskyrininkų.

Nuotraukoje: Vilniaus jojimo mokyklos auklėtiniai ant žirgų.

M. Baranausko nuotrauka

GĖLIŲ FABRIKAS

Vasarą ir žiemą Vilniaus šiltnamių kombineate daugiau kaip 5 hektarų plote žydi gėlės. Kasmet apie 4 milijonus rožių, gvazdikų, amarilijų ir kitų gėlių žiedų kombineato gėlininkai išaugina sostinės gyventojams.

Kad gėlės būtų dar gražesnės ir derlius didesnis, čia įsteigta pirmoji respublikoje specializuota laboratorija, kuriai vadovauja biologas, Vilniaus universiteto auklėtinis Algimantas Mažonas. Laboratorijos valdos—trys šiltnamiai, kurių plotas 4,500 kvadratinį metrą. Svarbiausias uždavinys—išauginti sveikus gėlių daigėlius.

SKAMBI DAINA

Treji metai gyvuoja Silalės MSV vyrų choras, vadovaujamas R. Mačiulienės. Jis yra dalyvavęs Respublikinėje dainų šventėje. Siemet respublikinės chorų apžiūros "Dainuoja darbo Lietuva" zoniniame tūri Kretingoje laimėjo pirmą vietą.

SPAUSDINA OFSETU

Silalės rajono laikraštis "Artojas" pertvarkytas į savaitraštį ir išėina kas penktadienį. Jis spausdinamas Šiaulių "Titnago" spaustuviėje ofsetu.

Vilnius, 1982 gegužės 27

LIETUVOS MOKSLININKŲ DARBAI

Greta teorinių problemų nagrinėjimo Tarybų Lietuvos mokslininkai sprendžia daug praktinę reikšmę turinčių klausimų. Jie įneša reikšmingą indėlį, spartinant mokslo ir technikos pažangą visose liaudies ūkio šakose. Apie kai kuriuos jų darbus pasakojame šiame rinkinyje.

Mokslininkai talkina gamybininkams

Vos ne dvigubai sutrumpėjo pastaraisiais metais naujo modelio mašinų kelias nuo jų sukonstravimo iki serijinės gamybos Kauno staklių gamybiniame susivienijime. Beveik visos įmonių išleidžiamos staklės yra aukšto techninio lygio ir turi gerą paklausą tarptautinėje rinkoje.

— Visų mūsų pasiekimų bendraautorai yra mokslininkai,—sako susivienijimo generalinis direktorius K. Dzidolikas.—Praktiškai nė vienos mokslo ir technikos pažangos problemos dabar nesprendžiame be jų paramos.

Jau keleri metai pagrindinėje susivienijimo įmonėje veikia vienos Kauno Antano Sniečkaus politechnikos instituto laboratorijos filialas. Dirbdami drauge su gamybininkais, mokslininkai geriau jaučia jų poreikius, padeda operatyviau tobulinti mašinas. Savo ruožtu įmonės inžinerinės tarnybos visuose baruose sudarė kūrybines novatorių brigadas, kurios operatyviai įgyvendina mokslininkų sumanymus.

Pagal programą "Institutas-susivienijimas" įmonėje anksčiau negu numatyta pradėtos gaminti precizinės mašinos, duodančios liaudies ūkiui kelių milijonų rublių ekonomiją. Kai kurių jų našumas, apdorojant detales, padidintas daugiau kaip dvigubai.

Skvarbaus spindulio galia

"Lazeriniai aplinkos tyrimai"—autofurgonas su tokiu užrašu sustojo Vilniaus gatvėje. Prasivėrė durėlės, ir į padangę nukrypo milžiniško teleskopo "akis". Po kelių minučių, baigusi darbą, "laboratorija ant ratų" nuvažiavo toliau.

Tik Kelių minučių dabar tereikia nustatyti oro užterštumą bet kurioje miesto dalyje. Panaudojus respublikos Mokslų Akademijos Fizikos institute sukonstruotą lazerinę aparatūrą, šis sudėtingas procesas sutrumpėjo keliolika kartų.

— Lazerinis lidaras (taip vadinasi naujasis aparatas)—turi labai plačias pritaikymo galimybes,—pasakojo instituto direktorius akademikas J. Viščakas.—Juo galima operatyviai kontroliuoti atmosferos švarumą net keliasdešimties kilometrų aukštyje. Pasitarnaus "skvarbusis spindulys" ir tiriant vandens baseinų švarumą, ieškant iš oro žuvų telkinių. Sumontuotas sraigtasparnyje ar lėktuve, lazerinis įrenginys žvejybos laivams per keliolika minučių duos atsakymą.

Akademiko nuomone, lazeris netolimoje ateityje "išmoks" dar daugelio naudingų darbų. Panaudojant jį, pavyzdžiui, tikimasi gauti absoliučiai grynas medžiagas, keisti biologinių organizmų genetinį kodą, smarkiai padidinti žemės ūkio kultūrų derlingumą. Lazeris taip pat atveria realias galimybes sukurti dirbtinės fotosintezės elementus, "sugebančius" saulės energiją paversti elektros energija.

Daržovės auginama . . . dujos

Nepalyginamai didesni aktyvųjų daržovių derlių galima gauti šiltnamiuose, įrengus juose agregatus, kuriuos sukūrė Kauno Antano Sniečkaus politechnikos instituto mokslininkai. Patalpose jie sudaro optimalią anglirūgšties koncentraciją, o tai gerokai paspartina pomidorų, agurkų, ridikėlių, salotų auginimą.

Agregatas anglirūgštę gamina iš gamtinių arba skystų dujų. Tai atsieina keleriopai pigiau, negu imti ją iš balionų. Įrenginys automatizuotas, pritaikytas distanciniam valdymui.

Platų pritaikymą daržininkystėje ras dar vienas institute sukonstruotas agregatas. Naudodamas gamtines dujas ir šviežią orą, jis sudaro ir reguliuoja šiltnamiuose mikroklimatą.

Sirvintų sėklų ruošimo įmonė sukaupta daugiau kaip 150 daržovių bei 130 gėlių veislių sėklos. Ji gaunama iš Lietuvos specializuotų ūkių, taip pat iš kitų tarybinių respublikų ir užsienio. Šį pavasarį specializuotoms sėklų parduotuvėms širvintiškiai paruošė 40 tonų įvairių gėlių ir daržovių sėklų.

Nuotraukoje: [iš kairės] Laboratorijos vedėja Elena Tumėnienė ir technikė Elvira Žiedvainienė tikrina siunčiamos sėklos kokybę.

A. Sabaliausko nuotrauka

LAIMĖJO PREMIJAS

Žurnale "Poligrafija" paskelbti TSRS valstybinio leidyklų, poligrafijos ir knygų prekybos komiteto, TSRS žurnalistų sąjungos, Poligrafijos, leidyklų ir knygų prekybos mokslinės techninės draugijos centro valdybos 1980-1981 metais surengto žurnalų meninio ir poligrafinio atlikimo konkurso rezultatai.

Tarp apdovanotų—trečio laipsnio diplomus pelnė trys Tarybų Lietuvos žurnalai—"Mūsų sodai", "Mūsų gamta" ir "Nemunas".

PLUNGĖS DIRBTINA ODA

Plungėje masinę naujos odos moteriškiems rankinukams gamybą pradėjo Dirbtinių odų gamyklos kolektyva. Įmonės specialistų sukurtos odos yra perpus lengvesnės už anksčiau gamintas. Jos labai gerai įvertintos sąjunginėje galanterinių odų meno taryboje. Šiais metais numatoma pagaminti apie 300 tūkstančių kvadratinį metrų tokios produkcijos.

KULTŪROS ŽIDINIAI

Rudaminoje "Kovo 8-osios" kolūkio centre atidaryti nauji modernūs kultūros namai.

Per pastaruosius metus kultūros namus pasistatė "Pergalės" kolūkio žemdirbiai, Arvydų žuvininkystės ūkis. Rekonstruoti Gliškiškių tarybinio ūkio, Pikeliškių kolūkio. Vilniaus tarybinio ūkio-technikumo kultūros namai.

Iš Vakarų Vokietijos

TAIKA

Taikos sąjūdis Vakarų Vokietijoje augs. Pokario metais gimusi tradicija demonstruoti vėlykų progą prieš atominis ginklus, kuri paskutinį dešimtmetį jau nebuvo puoselėjama, šiais metais atgavo vėl aktualumą. Vėlykų dienomis Vakarų Vokietijoje apie 500,000 žmonių demonstravo už taiką ir už

atominį nusiginklavimą. Būtų buvę tikriausia ir daugiau žmonių išėję į gatves, bet oras buvo toks baurus, net šunį su raminia sąžine negalėjai išleisti į gatvę. Kažin kaip buvo džiugu nugirsti, kad ir Amerikoje taikos ir nusiginklavimo šalininkai aktyvėja. Vokietijos televizija tikrai šį kartą negalėjo nuslėpti Čikagoje vykusios demonstracijos, aišku, nurodant daug mažesnę demonstrantų skaičių, negu buvo. Be to džiugina amerikiečių, ypač pensininkų, kova prieš socialiniams reikalams skirtų pinigų braukimą kariuomenės labui.

Gal tie visi Amerikos sąjūdziai privedė Amerikos prezidentą prie birželio 9 kelionės į Vokietiją. Demoskopų nuomone, jo populiarumas krinta, o tai dėl Amerikoj susidariusios ekonominės ir socialinės negerovės. Todėl populiarumą užsienyje reikia padidinti. Jis nori pasirodyti kaip "valstybės vyras". Aišku, jį niekas čia taip nuosirdžiai nesutiks, kaip 1963 metais buvo sutiktas John F. Kennedy. Net atvirkščiai. Bonna laukia didelės demonstracijos jau prieš jo atvykimą birželio 10 dieną. Kad Reagan nebūtų nemalonumų, demonstracijos netoli jo yra uždraustos. Rheino pievas negali demonstrantai naudoti, nes jie gali sutrempti žolę. Todėl jie turi susitikti Bonnos priemiestyje Beuel, kurį nuo Bonnos skiria Rheino upė. Taip taikingai, kaip Brežneva, Bonnoje niekas nenori Reaganą sutikti. Žmonės pykina ligi šiol jo ir jo administracijos planavimas atominio karo Europoje. Kol šitas planas bus ant stalo, europiečiai tikrai nenurims. Be to, kad demonstracijos bus "karštos", rodo ir tas faktas, kad amerikiečių televizija iš 6 filmuotojų grupių dvi rezervuoja oficialiems reikalams, o keturios filmuos demonstraciją. Tikriausia tą vakarą Amerikos televizijos žiurovai matys, kaip vokiečiai mindo Amerikos vėliavą. Kodėl vokiečiai yra prieš amerikiečius, mėgina aiškinti komentatoriai. Vokiečiai dar ir šiandien gerbia amerikiečius už jų pagalbą po karo, tik jiems nepatinka Reagano politika.

Didesnių galvosukų sudaro Reagan sekančią dieną kelionė į Berlyną. Ten demonstrantų potencialas nėra taip permatomas, kaip Bonnoje. Be to nėra plačios upės kuri galėtų skirti. Dar žmonių pasamoneje yra gyvi vaizdai, kaip buvo "sutiktas" Haig.

GRAFIKA

Diuseldorfo galerijoje Wiethoff š. m. balandžio 18 dieną buvo atidaryta "Lietuvių grafikos paroda", kuri tęsis iki gegužės 16 d. Parodą atidarė Sovietų Sąjungos pasiuntinybės Bonnoje kultūros attache. Lankytojai buvo labai nustebę lietuvių grafikos įvairumu.

KAMERINIS

Vilniaus Kamerinis orkestras, vadovaujamas Sauliaus Sondeckio, atvyksta 1983 sausio 31 dieną 20 val. į Frankfurto koncertų salę "Alte Oper". Šis orkestras, kuris praeitų metų gruodžio mėnesį pasirodė Berlyne, turėjo praeitų metų pradžioje pasirodyti ir Frankfurte.

Deja, koncerto neįvyko. Kad orkestras pagaliau ir tarp vokiečių yra populiarus, rodo faktas, kad koncertas vyks didžiojo salėj. Bus malonu pirmą kartą išgirsti šį pagarsėjusį Vilniaus orkestrą.

Romas Šileris

Lietuvos civilinės aviacijos respublikinio gamybinio susivienijimo lakūnai daug padeda žemdirbiams pavasario darbuose. Tik Kauno rajone jie patyrė apie 60 tūkstančių hektarų laukų, kultūrinių pievų ir ganyklų.

Nuotraukoje: [iš kairės į dešinę] Kauno rajono gamybinio mokslinio agrocheminio žemės ūkio aptarnavimo susivienijimo agronomas V. Ambrazaitis, lėktuvų grandies vadas A. Vadopalis ir Čekiškės kolūkio agronomas St. Danyla aptaria darbų eigą. G. Svittojaus nuotrauka

ANYKŠČIUOSE ATIDARYTAS VIEŠBUTIS

Anykščiuose A. Baranausko aikštėje po rekonstrukcijos atidarytas modernus keturaukštis viešbutis. Jame vienu metu gali gyventi 54 žmonės. Gyventojai gali naudotis Vilniaus, 1982 gegužės 27

knų bibliotekėle, kioske nupirkti periodinių leidinių. Administracijos darbuotojai pasiruošę svečiams suteikti 16 apmokamų buitinių paslaugų. Ateityje viešbutyje veiks kavinė.

Einant socialistiniu keliu

Antraisiais vienuoliktojo penkmečio metais padaryta nemažai. Produkcijos realizavimo pirmojo ketvirčio planas įvykdytas 101,2 procento, darbo našumo didinimo sąskaita gauta daugiau kaip 83 procentai viso gamybos prieaugio.

Didelis dėmesys šiuo laikotarpiu buvo skiriamas masinės paklausos prekių gamybai. Prieš tris pirmuosius šių metų mėnesius lengvoji, vietinė, baldų ir medžio apdirbimo pramonė, viršum plano realizavo produkcijos beveik už 10 milijonų rublių.

Tarybinis gyvenimo būdas brandaus socializmo sąlygomis pakeitė respublikos veidą, žmonių santykius. Buržuazijos valdymo metais buvusi atsilikusi agrarinė šalis Tarybų Lietuva 1980 metais per šešias dienas gamino tiek produkcijos, kiek per visus 1940 metus. Padvigubėjo žemės ūkio produkcijos

apimtis. Dabar mokosi kas trečias Lietuvos gyventojas. Tuo tarpu tarybinės santvarkos atkūrimo Lietuvoje išvakarėse gimnazijas ir progimnazijas lankė tik 26 tūkstančiai vaikų.

Su socializmo principais visuomenėje breną nauji bruožai—komunistinis idėjiškumas, sąmoningumas. Darbo žmonės plačiai, kolektyviai dalyvauja valstybės valdyme. Tai akivaizdžiai rodo ir kandidatų kėlimas į vietinių Tarybų deputatus. Gyventojai jautriai reaguoja į negeroves, nešėiminikišką požiūrį į liaudies turtą.

Tarybinis gyvenimo būdas, pabrėžta politinė dienoje,—istorinė tikrovė. Kiekvienas sąžiningu darbu, doru elgesiu, draugiškumu ir principingumu daro gyvenimą gražesnį, prisideda prie bendros pažangos. Tai tauri kiekvieno Tarybų šalies piliečio misija. ELTA

We and Our World

NELLIE DE SCHAAF

From the Ridiculous to the Insane

Most of us can remember the days of the bomb shelter hysteria during the Cold War period. Citizens were urged to build—or buy—bomb shelters for their back yards, equip them with a bucket of sand, water and GI dehydrated food, to survive. Many super zealots added a gun to protect themselves and their families from those who would invade their turf, seeking food.

Those days are back again! T. K. Jones, a top Reagan administration civil defense expert declares that with a civil defense program, nearly EIGHTY PER CENT of the U. S. population could survive a nuclear war. His plan:

"Dig a hole in the ground, cover it with a COUPLE OF DOORS and then throw THREE FEET OF DIRT ON TOP".

He fails to take into account the millions of apartment dwellers with NO back yards. And IF one crawled into the hole, WHO would come up with two doors, and the three feet of dirt?"

Yet, we are asked to BUY this insane plan. OUR ONLY HOPE FOR SURVIVAL IS TO PREVENT OUR NUCLEAR MADMEN FROM A FIRST STRIKE AGAINST ANY COUNTRY.

The millions of anti-war demonstrators throughout the world show very clearly that the people will not permit a nuclear exchange which would destroy all civilization. We must all do whatever we can to build the most gigantic demonstration in New York on JUNE 12!

We Suspected as Much

We knew it would not be long before our military experts envisaged using outer space to serve the military. Sure enough, a secret report to Congress urges a greatly expanded program to develop space-based laser weapons.

The General Accounting Offices claims that the development of space lasers would "revolutionize military strategy, tactics and doctrine". The space shuttle, a third of whose flights are for secret, military missions, is also designed to further U. S. superiority in space.

Because a 1961 UN treaty out-

laws weapons of mass destruction in outer space, the laser program is presented as a means of defense, but the laser program also runs counter to the Anti-Ballistic Missile Treaty signed by the US and USSR in 1972.

Underground Railroad

In Tucson, Ariz. a group is conducting an "underground railroad" to assist and protect undocumented political refugees from Central America.

On March 24, Tucson's Southside United Presbyterian Church declared itself a sanctuary for the increasing numbers of refugees fleeing government violence and repression in El Salvador and Guatemala. Six other church congregations in Berkeley, Cleveland, Los Angeles, Boston, Washington and Lawrence, N. Y. made simultaneous sanctuary announcements.

Tucson, 60 miles north of the US border with Mexico, is a key stop for Central American refugees passing through Mexico.

Over a period of nine months, Arizona's refugee underground has helped as many as 200 Salvadorans and Guatemalans to avoid capture. The refugee underground support system extend throughout the US and Mexico. Unfortunately, the vast majority of refugees receive no help. Between 500 to 1000 are flown back to El Salvador or Guatemala each month. In most instances their return means death at the hands of torturers, or quick execution as soon as they alight from the planes.

Despite the high unemployment among draft age young men in America, there has been NO RUSH to enlist, or to register for the draft, which was instituted in 1980. According to the "Atlanta Constitution" noncompliance was impressive: "California led with a non-compliance rate of 49%, District of Columbia—46%, Massachusetts 42%, Hawaii 41%—New York 34%—Alaska 29%—North Carolina 29%—and Nevada 28%."

Despite threats of prosecution, it seems draft-age men were NOT intimidated. The Justice Department spokesman said the administration will definitely begin prosecutions later this year. However, will the administration risk contro-

versial prosecutions during a congressional election year, or will they await a more favorable moment?

International Delegations to Participate June 12

The June 12 anti-war march and rally will coincide with the Second UN Special Session on Disarmament. Demonstrators are expected to come to New York from 50 cities and towns across the United States.

International delegates will also participate: 1,300 Japanese delegates are expected and will describe the horrors of the atom bombing of Hiroshima and Nagasaki, and tell why it must never happen again.

This is expected to be the most impressive anti-war demonstration since the war in Vietnam. ALL OUT FOR JUNE 12! For those who cannot participate, their financial contributions will enable some senior citizen, unemployed or student to participate in their stead.

Shades of Palmer Raids

Raids all too reminiscent of the Palmer Raids are being conducted against undocumented workers. Over 1,000 had been arrested in nine cities from coast to coast. They are accused of "stealing" jobs from Americans, but they are immigrants just as OUR PAR-ENTS were immigrants and they left their homes for the same reasons to survive.

It is not they, however, who are responsible for America's unemployment crisis. Not THEY who are taking the jobs from American workers.

Jobs are being stolen by corporations that shut down because they SAY it's unprofitable to stay in business.

They're stolen by federal government cutbacks in job programs.

They're stolen because funds that could provide jobs are being allocated to the war program.

"Illegals" have been accused of taking high paying jobs from American workers but most of those arrested were making minimum wages—if that. They are being used as "scape goats".

DETROIT, MICH.

PAVYKO

Detroito Lietuvių Klubu pagerbimui motinų banketas pavyko nepaprastai gerai. Motinos dieną gegužės 9 Klubu salė buvo pripildyta motinomis ir jų šeimomis. Buvo senų ir jaunų motinų ir svečių iš kitų miestų. Pirmininkė St. Masytė visus perstatė ir Klubu vardu dėkojo už atsilankymą. Baigiant pietus, pirmininkė kalbėjo lietuviškai ir angliškai apie motinas, pagerbdama jas. Skaitė ir du eilėraščius: vieną angliškai, kitą lietuviškai. Lietuvių kalba eilėraštyje parašė detroitietė pažangi lietuvė Mary Bacevičienė. Ji taipgi su šeima dalyvavo bankete ir buvo perstatyta kaip to eilėraščio autorė. Visiems gerai žinoma Minnie Tvaska pagrojo dvi dainas iš kasetės. Tos dainos buvo nurašytos St. Peterburge Piliėčių klubo parengime, kai dainavo Dainos Mylėtojų choras, vadovaujant Helen Janulytei. Viena daina buvo angliška, o kita pensionierių daina. Dainos visiems patiko.

Po banketo, ilgai visi pabendra-vo. Banketas tikrai gerai pavyko.

BIZNIERIAI

Moterys investatorės susirinko pietums gegužės 8 d. Topinkos valgykloje ir aptarė savo klubo reikalus.

Vyrai investatoriai susirinko gegužės 8 d. vakare Frank Nienus namuose. Po susirinkimo namų šeiminkė Mary Nienus patiekė skanią vakarienę.

BOWLERIAI

Jau baigiasi bowlerių sezonas. Gegužės 1 d. buvo paskutinės bowlerių pamokos Mercury Lanes. Po pamokų visi suvažiavo į Detroito Lietuvių klubą pailsėt ir pasitart apie važiavimą į Čikagą, kur gegužės 29 iki 31 d. įvyks kėglio turnyras. Vaisės aukojo Lillian Gugas, Minnie ir Chuck Tvaska ir Aldona ir Vytout Petrul. Skanumynų stalą prirengė ir aukojo Aldona Petrul, Sharron Wilson ir Linda Koss. Virtuvėje dirbo ir patarnavo Lou Turzak, Antoinette Garelis, Estelle Smith, Emma Rye, Nellie Onusevich ir Clem Patocki. Laimėjimo bilietus pardavė Ruth Gugas. Butelį aukojo Stanley Sautila, o laimėjo Lynn Belūnas. Visi Klube linksminosi iki vėlumo.

IŠVAŽIAVO

Klubietė Alesė Paulauskienė išvažiavo į Arizoną netoli Phoenix miesto aplankyti savo draugų. Kaip ilgai ten bus, nesakė. Linkime jai gerų atostogų.

SVEČIAS IŠ LIETUVOS

Motinos Dienos bankete gegužės 9 d. buvo daug svečių iš kitų miestų, kaip tai—Windsoro, Roscommon ir Grand Rapids, bet buvo vienas Tar. Lietuvos pilietis, Antanas Bagdonas iš Kauno. Jis atvažiavo į Detroitą aplankyti savo sesutės Elizabeth. Sakė greit važiuos atgal, nes jau tuoj bus trys mėnesiai, kai jis važinėja po JAV. Buvo pakviestas tart kelius žodžius. Dėkojo visiems už priėmimą. Sakė, yra patenkintas savo viešnage. Sveikino susirinkusius ir sakė parveš amerikiečių sveikinimus į Tar. Lietuvą. Buvo malonu su svečiais susipažinti.

AR ATSIMENATE?

Walter Gugo laidotuvėse buvo daug palydovų. Tarp jų buvo Victor Williams, kuris dainuodavo Dailės choro kvartete ir Aido chore. Taipgi buvo Uršulė Rasko Willis. Sakė, jos mamytė Uršulė Rasko jau turi daug metų, bet viena gyvena savo namuose Falcon gatvėje. Jaunoji Uršulė ir jos miręs brolis George Rasko taipgi dainuodavo Aido chore. Ar atsimenate juos?

DĖKOJA

Mano mamytė Teofilė Masienė šią žiemą sunkiai sirgo ir du kartus buvo ligoninėje. Pirmą kartą lapkričio 26 d., kai sulaužė kojos klubą ir turėjo operaciją. Sugrįžus į namus, vidurnaktį vėl reikėjo greitos pagalbos, kai gavo širdies paralyžių. Bet viskas pasitaikė gerai. Ji dabar namuose sveiksta, pradeda vaikščioti su walkeriu ir eina sveikyn. Ligos metu ji gavo nepaprastai daug kortelių ir laiškų su sveikinimais. Ji prašė padėkot visiems per laikraštį. Ji laukia, kada vėl susitiks visus parengimuose ir galės asmeniškai padėkot.

Stefanija

Vilnis, 1982 gegužės 27

Cicero žinios

— Policija areštavo Alfredą Babrauską už netvarkingą auto vairavimą ir dar neblaiviam stovyje. Jį sulaukė prie Central Ave. ir 35 St. Jis paleistas už užstatą \$1,000, bet atimtas vairuotojo leidimas.

Teismas bus gegužės 27 d. Maybrook Court patalpose.

— Stai kita nesmagi žinia. Mano pusbrolis Simas Feiza, gyvenantis Ciceroje, buvo ištiktas sunkaus širdies smūgio. Tik dėka Cicero greitosios pagalbos buvo išgelbėta jo gyvybė. Jo žmona Evelyn didžiai dėkinga medicinos technikams už skubią pagalbą ir jos mylimo vyro išgelbėjimą.

Jonas Feiza

Sveikina su Gegužės Pirmąja

Tiesiečių, visų Tarybų Lietuvos žurnalistų, "Tiesos" skaitytojų vardu sveikinu "Vilnies" darbuotojus, pažangiuosius Amerikos lietuvių proletarinio solidarumo kovos už taiką planetoje ir socialinę pažangą šventės Gegužės Pirmosios ir Spaudos dienos proga.

Linkiu visiems daug laimės, naujų pergalių kovoje už darbo žmonių reikalus, už pažangą ir taiką.

Albertas Laurinčiukas
Vilnius

Brangūs vilniečiai:

Sirdingai sveikinu Gegužės Pirmosios ir Spaudos dienos proga mielus redakcijos ir administracijos darbuotojus, skaitytojus, bendradarbius, rėmėjus, platintojus ir visus pažangius žmones. Linkiu visiems pavasarinės nuotaikos, visokeriopos sėkmės, o daugiausia stiprios sveikatos.

Vandalinas Junevičius
Kaunas

Mieli "Vilnies" leidėjai, redaktoriai, skaitytojai:

Leiskite iš visos širdies pasveikinti Jus tarptautinės darbo žmonių solidarumo šventės—Gegužės 1-osios proga. Būkite sveiki, laimingi ir kūrybingi. Sėkmės kovojant už taiką, pažangą ir visų dorųjų žmonių solidarumą. Su nuoširdžiausiais linkėjimais.

K. Kedaitis
Maskva

LAIŠKAS IŠ ARGENTINOS

Argentinos pažangių lietuvių laikraščio "Vagos" buvusio velionio redaktoriaus Stasio Žaltausko našlė Valerija atsiuntė gražų laišką su linkėjimais "Vilnies" darbuotojams. Čia spausdiname kai kurias laiško ištraukas.

Gerbi. tautietei S. Jokubka!

Labai nudžiugau gavus jūsų laišką. Visų pirma noriu padėkoti už laikraštį "Vilni". Kai gaunu jį, koks esti didelis džiaugsmas! Perskaičius duodu kitiems draugams pasiskaityti. "Vilnyje" randama gražių pasiskaitymų iš jūsų kolonijų lietuvių gyvenimo, žinių iš tėviškės padangės Tarybų Lietuvos. Mus tai gailina, kelia džiaugsmą.

Mes pažangios spaudos iš kitur negauname, nors giminaitė Lietuvoje yra užprenumeravusi, taipgi siuntinėja "Tėviškės" draugija, bet kažkokie piktos valios žmonės su laikraščiais ir žurnalais iš ten susidoroja. Gaila, kad tiek daug reakcijos, kuri mūs nepakenčia.

Kaip pas jus, taip ir pas mus kas Vilnis, 1982 gegužės 27

ATVIRAS LAISKAS "VILNIES" REDAKCIJAI

Gerb. draugai:

Atsimenate, kokia buvo sensacija ir liarmas, kai 1959 metais vyko į Lietuvą pažangių lietuvių pirmutinė turistinė grupė. Reakciniai nacionalistai ir visoki atžagareiviai visa gerkle bliovė, kad tai ne lietuvių, o Maskvos agentų grupė. Ir kai grupė grįžo iš Lietuvos, pas jus Čikagoje dr. Margerio kabineto koridoriaus sienas ištepė degutu, Jokubkos namų langus daužė akmenimis, "Vilnies" raštinės langai kelis kartus irgi išbyrėjo.

Visa tai praėjo. Reakcininkai ir pasiutėliai atlyžo. Turistinių grupių keliavimas į Lietuvą nebėra jokia naujiena bei sensacija. Keliauja visi, kas tik turi pinigų. Ypač keliauja dipukai. Vienais metais, kiek man yra žinoma, per Raskaus agentūrą keliavo net kelios grupės.

Anais metais ir aš su dipukų turistine grupe keliavau. Be manęs senio grupėje buvo dar vienas senosios kartos lietuvis su žmona, man asmeniškai nepažįstami iš Mičigano valstijos.

Pan American lėktuve pagal numerį man teko sėdėti trivietėje tarp dviejų dipukų vidury. Vienas jų buvo gražiai naujas, matyt, lengvo darbo žmogus, antras—apkūnus, išpurtusiu mėlynai paraudonavusiu veidu storulis, primenantis man buožę, pas kurį man yra tekę tarnauti dar Lietuvoje.

Kai lėktuvas iškilo į padangę, takelyje pasirodė stiuardės su vežimėliais visokių kokteilių. Storulis kaimynas pasisūlė pirmai pažinti man ir prie langelio šale manęs sėdinčiam dipukui užsakyti po kokteilį. Priėmėm. Paskui po antrą. Aš atsiskakiau. Prie langelio sėdintis mano kaimynas irgi atsiskakė. Girdi, bus per daug. Storulis užsipirko vienas pats sau.

kartas senoji karta mažėja, o jaunuolių prie mūsų pažangaus visuomeninio darbo mažai prisideda. Vieni bijo, kiti eina pas tuos, kurie kaip nendrės svyruoja vėjo pučiamos, ar juodina darbo liaudies kovas.

Pas mus pragyvenimas labai brangus. Mūsų pesas turi labai mažą vertę. Dirbtuvės užsidaro, darbai mažėja, bedarbių daug. Bedarbiai negauna jokios pašalpos. Liaudis nerimauja. Kas neturi nuosavybės, moka dideles butų nuomas, o kas turi nuosavybę, moka didelius mokesčius. Gydytojai neprieinami darbo žmogui, vaistai iškilę virš padangės, nepasiekiami. Tik įsivaizduokite! Kas turi keletą vaikų ir mažai uždirba, kaip turi gyventi! Šeimose esti daug nesutikimų, išsiskyrimų ir vis dėl to skurdo. Mūsų šalis turtinga, nedirbamų žemių ištisos marios, bet žmonės vos pragyvena.

Kalbant apie mūs pažangius lietuvius, yra paguoda, kad turime "Lietuvių ratelį", kurio patalpose vieni su kitais susitinkame, pasidaliname mintimis, suruošiamie pietus ar "asada". Pavyzdžiui, balandžio 18 d. draugai V. S. Verčinskai šventė savo ženybinio gyvenimo 50-metį. Suėjome lietuvių ir kitautaučių virš svečių. Choras "Gintaras" padainavo keletą gražių dainų, primenančių tėviškę ir jaunus dienas. "Jaunavedžiams" palinkėjome geriausios sėkmės ir daug ilgų metų. Taip ir baigėm suėjimą, ne vienam sukėlusį džiaugsmą, kad dar tebegyvuojame didelėje gražioje šeimoje.

Su pagarba V. Žaltauskienė

Netrukus mūsų storulis pradėjo snausti nuo kelių išmuktų kokteilių. Prie langelio sėdintis, kai anas pradėjo knarkti, su manimi užvedė šnektą. Pradžioje šnekėjome iš kur katras esame, kaip seniai gyvename Amerikoje . . . Paskui, lyg giliai atsidusęs jis paaimanavo:

— Taip, skrendame į Lietuvą bet ar besugrįšim Amerikon.

— Kodėl ne?

— Iš Lietuvos yra tiesus kelias į Sibirą,—ir laukė, ką aš sakysiu.

Kai išsišnekėjom pasirodė, jis Smetonos laikais Lietuvoje buvęs šaulys ir dirbęs policijos nuovadoje raštininku, bet nepaisas kas bus, širdis traukianti pamatyti Lietuvą, susitikti su giminėmis.

— Jeigu žmonių neskriaudei, pamatysi Lietuvą, susitiksi su giminėmis, viskas gerai išeis,—nusidaviau, kad jį raminu.

O kai nuvykom į Vilnių, lyg tyčia su šiuo dipuku prisiejo ir viešbutyje gyventi drauge viename kambaryje. Po dviejų dienų, kai su turu pavažinėjome po Vilnių, kai žmogus viešbučio vestibulyje išsišnekėjo su giminėmis ir vėliau, rodos, buvo nuvykęs pas juos, pastebėjau, kad mano dipuko nuotaika prašvito. Vėlai vakare, kai grįždavome į kambarį ir pradėdavome dalintis dienos išpučiais, vyras džiaugėsi. Girdi, visiškai nieko to nėra, ką tie durniai Čikagoje pasakoja. Ypač jam buvo smagu, kad giminės ir sotūs, ir apsirengę, ir nesiskundžia tarybinu gyvenimu.

— Arba paimkime Vilnių,—jis pakilia nuotaika man rėžė,—tik

žiūrėk, kokie išpuodingi daugiaaukščių namų mikrorajonai, kokia gatvėse švara. Žmonės, kaip ir pas mus, gatvėmis eina plaukia, gyvenimas verda, visur tvarka, ir parduotuvių yra, ir restoranų . . .

Juokingiausia buvo su to iš Mičigano valstijos senosios kartos lietuviu žmona. Grįžtant namo lėktuve moteris niršo, kad Vilniuje pas giminės reikėjo į trečią aukštą lipi laiptais. O kai pas kitą brolių nuvyko kelioms valandoms į kaimą:

— Gyvena gražiam name kolūkio gyvenvietėje, bet kambarių grindys neišklotos nei kilimais, nei neturi oro vėsintuvo, langai be sietelių. Nesuprantu, kaip jie gali gyventi. O tas jų maisto riebumas, neapsakomas, ko nenudvėsiau.

Skilandis buvęs O. K. Viena vežasi ir į Ameriką.

Nesu antifeministas, bet į galvą vistiek dingtelėjo: "Ilgas moters plaukas, bet atmintis trumpa". Neatsimena, vargšė, ar kada nors Lietuvoje valstiečių gryčiose grindys buvo išklotos kilimais, ar kada nors yra turėję oro vėsintuvus . . . Netgi ir ji pati kiek čia seniai Amerikoje sužinojo apie oro vėsintuvų malonumą karštos vasaros dienomis.

— Vienatinė pažanga Lietuvoje yra padaryta, kad ir kaimuose savo reikalu neberekia eiti į patovori,—moteris kvatojosi lėktuve, kad įtikus dipukams. O šie juokėsi ir kvatojosi iš jos.

Matote, kokių žmonių tenka susitikti keliaujant. Skaitytojas

KAPŲ PUOŠIMO DIENA—"MEMORIAL DAY"

Sekmadienį, gegužės 30-tą dieną, 1982 metais

Lietuvių Tautinėse Kapinėse įvyks išpuodingos apeigos

Lygiai 11 valandą ryto nuo kapinių vartų prasidės eisena aplink kapines iki paruoštos estrados. Eisenai ir programai dūdų orkestrą paruošė ir vadovaus Petras Zalūba.

* Amerikos Legionierių Don Varnas Post No. 986 ir Moterų Auxiliary Unit #986 dalyvaus eisenoje ir pagerbs žuvusius karius.

* Kunigas Eugenius Gerulis sukals invokacinę maldą.

* Giesmių programos daly atliks Estelle Bogden ir Algirdas Brazis, akompanuojant Petro Zalubos dūdų orkestrai.

* Pagrindinę kalbą pasakys daktaras Jonas Valaitis. Taipgi yra kviestas ir jeigu darbo salygos netrukdyt, dalyvaus ir Valdas Adamkus.

* Tuojau po gedulingos programos įvyks išpuodingas ir istorinis kapinių steigėjams naujo paminklo atidengimas-dedikacija. Šioms ceremonijoms yra pakviesta ir pasižadėjo dalyvauti Lietuvos garbės konsulė Chicagoje Josephine Daužvardienė.

...

Dėmesio, neturintiems automobilių! Lygiai 9 valandą ryto nuo Ridikas Funeral Home (33rd Pl Street) išeis autobusas (Valley Transit School Bus) ir sustos sekančiose vietose: prie Darius-Girėnas Hall (4416 South Western Ave.) ir prie Marquette Hall (69th & Western Ave.). Atgal į Čikagą nuo kapinių vartų išeis 3 valandę popiet. Kaina į abi puses \$3.00.—Būkite laiku nurodytose vietose.

VISUS LIETUVIUS KVIECIAME DALYVAUTI RUOŠIAMOSE APEIGOSE

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ VADOVYBĖ

Prašome visus dalyvius pavaikščioti po šias gražias kapines, pamatyti puikius paminklus ir pasirinkti vietą savam sklypui. Kapinių pareigūnai suteiks Jums pageidaujimą informaciją.

Lithuanian National Cemetery,
8201 So. Kean Ave., Justice, Ill. 60458.—Tel. [312] 458-0638

ROSELANDIETĖS ŠAUNIAI ATŽYMĖJO MOTINOS DIENA IR PASVEIKINO "VILNI"

Gegužės 3 d. įvyko Roselando Lietuvių Moterų klubo narių susirinkimas. Narių atsilankė labai daug, gal ir dėl to, kad jis buvo šauktas laiškais, o gal kad jame buvo atžymėta Motinos diena.

Pirmiausia buvo draugiškas pasivaišinimas, kitaip sakant, šilti pietūs. Patiekalų netrūko, nes didžiąją dalį pačios narės pagamino namuose ir atvežė. Netrūko ir įvairių gėrimų, kaip saldžių, taip ir karčių... Pietaudami, tęsėme draugiškus pokalbius. Nemažai dalyvavo ir narių vyrų.

Pirmininkė P. Valentienė paprašė dėmesio ir priminė, kad turėsime programėlę. Pakvietė drg. Agotėlę Druseikienę padeklamuoti. Agotėlė padeklamavo du puikius Motinos dieni pritaikintus eilėraščius. Ji gerai deklamuoja. Antroji programos dalyvė tai mūsų klubietė Birutė Rasinskienė. Ji apibūdino Motinos dienos reikšmę ir nurodė, kokią svarbią rolę atlieka žmonijos istorijoje motina ir

kaip išnaudotojų klasę stengiasi paniekinti motina, suruošdami karus ir išžudydami jų gimdytus ir išauklėtus sūnus. Tarp kito ji pritaikė savo kalboje puikios satyros, pašiepdama tuos, kurie neįvertina motinos.

Buvo susirinkimas. Valdyba davė išsamų savo veiklos raportą. Pranešta, kad Eleonora Wilsonienė nesveikuoja ir negali lankyti susirinkimų. Nutarta palikti ją garbės nare, atleisti nuo nario mokesčio.

Nutarta pasveikinti "Vilnius" dalininkų suvažiavimą ir įteikti \$50 paramos. Delegete į suvažiavimą išrinkta Valerija Samuolienė.

Nutarta prisiminti mirusias nares Kapų puošimo dienos proga ir tą prisiminimą įdėti į "Vilni", apmokant \$15.

Skaitytas mūsų narės Mary Martuza iš Racione, Wisc., laiškas. Ji sveikina nares Motinos dienos proga. Taipgi prisuntė \$10, iš jų \$2. Klubo narės mokesčio ir \$8 dovana klubui.

Drg. V. Samuolienė pranešė, kad atlankiusi drg. P. Peškaitienę, kuri randasi slaugymo namuose ir iš jos parvežusi visoms narėms nuoširdžius linkėjimus būti sveikoms ir darbščioms. Ji taipgi padėkojo drg. Pranui Podžiukui už nuvežimą aplankyti minėtos klubietės.

Nutarta pastoviai turėti susirinkimus iki užklups žiemos šalčiai.

Atžymėti šių narių gimtadieniai: Anna Parada, M. Gužauskienės, A. Deikienės.

Sekantis susirinkimas bus birželio 7 dieną, 12:30 val. dieną Anielės salėje, 4500 So. Talman Ave. Pasivaišinimą paruoš draugės Agotėlė Druseikienė ir Marytė Balčaitienė.

Pasitikiu, kad narės vėl skaitlingai į susirinkimą atsilankys.

Sekr. J. Urmonienė

M. Kirstukienė \$100 "Vilniai"

Cikagos pažangiems lietuviams yra plačiai žinoma Marijona Kirstukienė, savo laiku daug dirbusi pažangiose organizacijose ir laikraščiui "Vilniai". Taipgi buvo aktyvus pažangietis jos vyras Jonas Kirstukas, miręs prieš 11 metų.

Marijona Kirstukienė šiuo metu gyvena Naperville, Ill., pas savo dukrą. Kaip duktė Gene Canale rašo, jaučiasi gerai, tik nuliūdusi, kad mirė gera jos draugė Agota Mikolaitis.

Marijona Kirstukienė yra gimusi 1890 metų kovo 22 dieną. Vadinasi, jau daugiau kaip 92 metų amžiaus. Ta proga jos duktė Gene Canale

motinos vardu "Vilniai" atsiuntė \$100.00, kad laikraštis gyvuotų kuo ilgiausius metus.

Ačiū jos dukrai Gene Canale, taipgi Marijonai. Nellie

Čikagoje lankėsi svečiai

Motinos dienos savaitgalyje, gegužės 8-9 d. d., Čikagoje lankėsi niujorkiečiai, "Moscow News" ir "Tiesos" korespondentas prie Jungtinių Tautų Sigitas Krivickas su žmona Irena ir vaikučiais Jonu ir Jurga. Jie čia buvo stabtelėję porai dienų pakeliui į Kaliforniją.

Sia proga prieš ilgą kelionę automašina atsikvėpė, susiskambino telefonu su daugeliu savo pažįstamų, kai kuriuos aplankė asmeniškai. Šeštadienio vakare, gegužės 8 d., buvo nuėję ir "Grandinėlės" koncertą, kuris tą dieną vyko Maria High School salėje.

Krivickai kelionėje galvoja išbūti mažiausia mėnesį laiko. Iš Kalifornijos grįš per pietines valstijas. Grįžė kuokubiausia turės ruoštis atostogoms į Lietuvą. X.

LAIŠKAI IR PARAMA

Delaver, Ill.

Gerbiami vilniečiai, šiuo atsinaujinu savo ir giminaičio Lietuvoje prenumeratas. Viso siunčiu \$40. Kas liks, lai bus auka laikraščiui.

V. Preikša

Springdale, Pa.

Gerbiami draugai, čia rasite \$35 čekį, tai bus už prenumeratą, o kas liks—laikraščiui parama.

Romualdas Maslaviskas

Prisiminkime mirusias nares

Roselando Lietuvių Moterų klubas su prislėgta širdimi prisimena savo mirusias nares Kapų puošimo dienoje. Jos, gyvos būdamos, daug veikė ir troško, kad klubas ilgai gyvuotų ir atliktų visuomeniškai svarbias funkcijas, ypač taikos išlaikymo reikalu ir kultūros bare.

Jos mirė, bet jų kilnus atminimas pasiliks gyvas mūsų klubo narių širdyse.

Lai būna ramu ilsėtis Lietuvių Tautinėse kapinėse,

ROSELANDO LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBO
VALDYBA ir VISOS NARĖS

LIŪDNAS PRISIMINIMAS AUGUSTO IR MARYTĖS GELBUDŲ

Augustas Gelbuda

1882-VIII-28—1951-XI-1

Gimė Lietuvoje, Kelmaninių km., Balbieriškio par.

Marytė Avietaitė Gelbudienė-Bagdon

1890-IV-17—1959-VI-12

Gimė Lietuvoje, Kalvarijos valsč.

Priklausė prie Ex-Mainierių klubo ir choro, Lietuvių Moterų Kultūros klubo, Lietuvių Dailės ir Dramos klubo.

Mes dėkingos ir labai laimingos, turėjusios tokius pažangius tėvelius, kurie per visą savo subrendusį gyvenimą rūpinosi žmonių-liaudies gerove ir veikė dėl šviesesnės ateities darbo žmonėms. Mes bandysime sekti jų pėdomis.

Lai jie ramiai ilsisi Lietuvių Tautinėse kapinėse tarp giminių ir senų draugų.

NELLIE DE SCHAAF (LOUIS)
Dukters — DELLA KENT (DAN) ir šeima

DETROIT, MICH.

NUOŠIRDI PADĖKA VISIEMS

Liga ir mirtis yra nemalonūs svečiai ir kiekvienai šeimai. Reikia iškentėti širdies skausmus, kai netenka vieno mylimo nario. Tą skaudų įvykį mes pergyvenome, kai negailestinga mirtis 1982 metais balandžio 22 dieną iš gyvųjų tarpo išplėšė mūsų mylimą vyrą, tėvą, senelį WALTER GUGĄ.

Virš keturias savaites mūsų mylimiausias WALTER GUGAS Providence ligoninėje pergyveno skaudžias dienas ir valandas, bet vis turėjo didelę viltį pasveikti ir sugrįžti į savo namelius. Balandžio 22 d. jo širdelė sustojo plakusi ir nelemtoji mirtis jį atskyrė nuo mūsų. Nežiūrint kaip skauda širdį, mums reikėjo jį palaidoti, o tam reikėjo daug draugų, kurie mums pagelbėjo. Jis buvo palaidotas balandžio 26 d. Woodmere kapinėse.

Kaip yra malonu, kad draugai atjaučia, gali suprasti tik tas, kuris pergyveno artimo žmogaus mirtį. Giminių ir gerų draugų užuojauta ir pagalba padėjo mums visa tai pergyventi. Todel čia norime išreikšti viešą nuoširdžiausią padėką visiems tiems, kurie mums palengvino sielvartą valandą pergyventi.

Nuoširdus ačiū visiems už prisiūstas korteles laike jo ligos: Detroito Lietuvių klubui, LDS 21 kuopai ir visiems, kurie prisiuntė gėlių, karsto nešėjams Kęstučiui Gareliui, Al Stacey, Alphonse Rye, Louis Turzak, Tony Rye ir David Daniels, už užuojautas asmeniškai kortelėmis ir per laikraščius, už gražius aprašymus spaudoje laike jo ligos ir po mirties, už dalyvavimą šermyse ir laidotuvėse.

Nuoširdus ačiū velionio broliui Servit Gugui už gražias kalbas laidotuvių koplyčioje ir kapinėse, Detroito Lietuvių Klubui už suteiktą vietos pietums, laidotuvių direktoriui Charles Step už suteiktą pagalbą ir gražų tvarkymą laidotuvių, mūsų giminėms Albert ir Albena Litvinams, Servit ir Ruth Gugams už nuolatinę paslaugą, lankymą ir prižiūrėjimą mūsų mylimiausio kai jis sirgo ir buvo ligoninėje, ir visiems kurie kuo nors prisidėjote prie mūsų suraminimo liūdesio valandoje. Jūsų visų suteiktos paslaugos nebus mūsų užmirštos.

Tau, mūsų mylimiausias, lai būna ramybė Woodmere kapinėse.

O mes pasilikame liūdentys—

Žmona — LILLIAN GUGAS

Dukters: CAROL ir žentas PETER DANIELS; ir JUDITH ir žentas HOWARD CAYLOR

Anūkai: MARK, DAVID ir LEANNE

Uošvė: ANNA DAUKUS

Pagerbimui mano mylimo vyro Walter Gugo ir jo atminčiai akuoku "Laisvei" ir "Vilniai" po penkiasdešimts dolerių.

LILLIAN GUGAS

GRAŽIAI ATSIŠVEIKINTA IR I KAPINES PALYDETA AGNES MIKOLAITIENĖ

Jau buvo rašyta, kad balandžio 27 dienos rytą mirė drg. Anges Mikolaitienė-Mikol, sulaukusi 92 metų amžiaus.

Balandžio 30 rytą, dar prieš 10 val. prisirinko erdvi Gaidas ir Daimid koplyčia velionės giminaičių bei asmeninių ir idėjos draugų tinkamai atsisveikinti su miela ir brangia asmenybe. Pasigirsta liūdna vargonų muzika, grojant Valerijai Urbikienei. Toliau seka solistės Estelle Bogden atsisveikinimo daina. Paskui laidotuvių direktorius Povilas Ridikas pasako atitinkamą atsisveikinimo kalbą, paliesdamas velionės vargingą gyvenimą. Priminė, kad jos mylimam vyrui Charles Mikolaičiui mirus 1933 m., teko vienai auginti ir išmokslinti du sūnelius. Vyresnysis Bruno buvo kelių metelių, o jaunesnysis, kuris dabar rūpinosi motinos laidotuviemis, Richardas dar nebėgiojo. Palikusi našlė su dviems mažamečiais sūneliais, dirbo vyriškų drabužių siuvykloje, augino juos ir rūpinosi, kad jie užaugtų suprastu gyvenimu.

Sūnums paūgėjęs ir prasidėjęs antram pasauliniam karui, jie buvo pašaukti į karo tarnybą. Motinai teko pergyventi neapsakomas rūpestis dėl sūnų likimo. Jie grįžo, bet Bruno sveikata buvo pažesta. 1968 metais Bruno miršta. Motinos likimu teko rūpintis jaunesniajam sūnui Richardui ir jo žmonai Anne bei jų atžalynui. Prieš keletą metų velionė buvo skaudžiai susilaužiusi koją, ir teko daug pergyventi iki pradėjo vaikščioti.

Nežiūrint visų gyvenimo sunkumų, ji nenuleido rankų, priklausė prie pažangių organizacijų ir jose, kiek sąlygos leido, veikė bei pinė

Norintiems vykti į Niujorka demonstracijon

Cikagos taikos taryba organizuoja dvi grupes taikos šalininkų vykti į Niujorką autobusais taikos demonstracijon, kuri ten įvyks birželio 12 d.

Abu autobusai iš Cikagos nuo 542 S. Dearborn išvažiuos birželio 11 dieną, penktadienį 4 val. po pietų. Į Niujorką nuvyks anksti rytą šeštadienį, kaip tik laiku į demonstraciją.

Atgal į Cikagą iš Niujorko pirmas autobusas išvyks tą pačią dieną,

PASKUTINIS PRIMINIMAS "VILNIES" RĖMĖJAMS

Jau keliais atvejais buvo rašyta spaudoje, kad "Vilnies" dalininkų suvažiavimas įvyks 1982 m. birželio 6 d. 10 val. ryto savoje salėje, 3116 So. Halsted St. Svarbu, kad visi dalininkai, kuriems tik sveikata leidžia, būtinai dalyvautų, taipgi ir visos turinčios šerų organizacijos išrinktų delegatus. Netenka aiškinti, kad šiuo laiku laikraščio išėjimas svarbus. Mes žinome, kad tik pažangūs laikraščiai pasako tiesą apie pasaulio įvykius. Jau liejasi nekaltų žmonių kraujas salose prie Argentinos. Dar nenudžiūvo kraujas Salvadoro laukuose, taipgi tarp Izraelio ir palestiniečių dažni išpuoliai. Matant visa tai, kas vyksta pasaulyje, būtina turėti laikraštį, kuris teisingai ir bešališkai išaiškintų vykstančius nesupratimus bei suokalblius.

Žinodami kas šiandien darosi pasaulyje, turime daryti viską, kad išlaikius darbininkišką spaudą, kuri "Vilnis", 1982 gegužės 27

giškai rėmė. Buvo nuolatinė laikraščio "Vilnis" skaitytoja ir rėmėja. Per daugelį metų priklausė Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijai, kurios narės dabar laike laidotuvių apeigų buvo garbės sargyboje, o daugelis kitų dalyvavo laidotuviuose ir šermentyse. Taipgi buvo narė Ex Mainierių Draugiško klubo, LDS 76 kp. ir eilės kitų pažangių organizacijų narė.

Trumpai suglaudus, velionė savo gyvenime atliko pilnai susipratusios moters ir motinos pareigą. Jos asmenyje neteko ne tik sūnus ir jo šeimos brangaus žmogaus, bet ir visas pažangus judėjimas neteko ištikimos narės ir kovotojos už darbo žmonių pilnesnį, sotesnį ir šviesesnį rytojų.

Pasibaigus kalbai, dainuoja duktas Estelle ir Valerija atitinkamą dainą, Valerijai pritariant vargonais.

Velionės karstas skendo gyvų gėlių ir puokščių gausoje. Tas liūdijo, kad ji turėjo daug mielų draugų.

Po laidotuvių apeigų, velionė gausaus palydovų būrio buvo nulydėta į Lietuvių Tautines kapines ir palaidota prie pirmiau mirusio vyro ir sūnaus. Kapinėse vėl kalbėjo laidotuvių direktorius Ridikas. Sūnaus ir jo šeimos vardu padėkojo dalyviams ir pakvietė į Landmark restoraną, kur visi dalyviai buvo pavaišinti ir tuo būdu padėkota už suteiktas paslaugas laidojant mielą motiną, močiutę ir promočiutę bei kilnios idėjos draugę Agotėlę Mikolaitienę.

Taip buvo baigta velionės paskutinė kelionė. Lai jai ramu ilsėtis svečioje šios šalies žemelėje.

Kultūrietė

LIŪDNAS PRISIMINIMAS MIRUSIŲ

Artėjant Kapų Puošimo dienai, mintyse ir širdyje veržiasi skaudžiai slėgianti mintis apie mylimus ir artimus žmones, kuriuos negailestinga mirtis išplėšė iš gyvųjų tarpo ir kurie jau ilsisi šaltame kape.

Su aukšta pagarba prisimenu mylimą tėvelį Kazimierą Gendvilą, brangią mamytę Elena Gendvilienę, sesutę Augustiną, brolių Antaną Gendvilą ir brolio dukrą Zitą. Jie visi palaidoti Lietuvoje, Jonišio rajone, Raučiškių kapinėse.

Mano mylimi vyrai, gyvenimo draugai Antanas Drobis ir Konstantas Damalakas ilsisi Čikagos apylinkėje, Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Lai jiems bus ramu ilsėtis amžinai užmigusiems, o aš visada prisiminsiu jų gražius darbus ir laikysiu širdyje jų kilnų atminimą iki manoji širdis plaks.

Liūdinti **EMILJA DROBIENĖ-DAMALAKIENĖ**
St. Petersburg, Fla.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

ALDLLD 45 kuopos mirusių narių

Su liūdesiu širdyje prisimename mielus mirusius kuopos narius ir su pagarba minėsime jų darbus, kad pasaulyje būtų taika, geresnis ir šviesesnis gyvenimas. Mes pasilikę tęsime toliau tą kilnų Jūsų darbą.

Lai Jiems būna amžina ramybė.

ALDLLD 45 KUOPOS VALDYBA ir NARIAI
St. Petersburg, Fla.

MIRĖ

Kazimeras Danyla— Mykolas Biliūnas

MIAMI BEACH, FLA.

Reiškiame širdingą užuojautą velionio giminaičiui "Ziggy" Baker (Baltušis) ir jo žmonai Vivian, ir kitiems giminėms bei draugams. Žinokite, kad ir mes kartu liūdime.

ALDLLD—79 KP
Chicago, Illinois

Pagerbimas mirusių draugų

Kapų Puošimo Dieną su širdgėla prisimename mirusias klubo nares.

Negailestinga mirtis iš mūsų tarpo išskyrė daug darbščių narių, kurios veikė dėl taikos ir dėl geresnio gyvenimo visiems.

Kol klubas gyvuos, visuomet prisiminsime jas.

CICERO MOTERŲ KLUBAS

MIAMI, FLA.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Ryšium su Kapų puošimo diena, prisimename mūsų mylimus ir artimus mirusius draugus ir drauges, dirbusius kartu LLD kuopoje.

LLD 75 KUOPOS VALDYBA
ir nariai

PRISIMENAME

Karolį Pečiulį

Jau prabėgo daugiau kaip metai, kai išgyvenęs 104 metus mirė mano mylimas tėvelis Karolis Pečiulis, Beaumont, Cal.

Nuo pat laikraščio įsteigimo buvo uolus "Vilnies" skaitytojas ir rėmėjas. Visa mūsų šeima liūdime jo netekę.

Dukra **CHRISTINE P. KARVELIS**
anūkai ir proanūkiai

APTARTI "VILNIES" REIKALAI

Balandžio 24 d. įvyko "Vilnies" bendrovės direkcijos posėdis. Pirmininkei E. Bogden dėl ligos neat-silankius, posėdį atidarė sekr. J. Marazienė. Tvarkos vedėja išrinkta Millie Kancerienė. Pastaroji pas-kaitė dviejų mėnesių finansinį raportą, kuris buvo priimtas.

Sekretorė pranešė, kad valdyba birželio 7 d. paskyrė dalininkų suvažiavimui. Taipgi vadininkų banketo komisija raportavo, kad banketas pavykęs ir laikraščiu davė gražios paramos.

Redakcijos raportą davė S. J. Jokubka ir J. Marazienė, kad darbas vedamas geriausiai kaip galima.

Pranešta, kad drg. Jonas Pateckas atliko didelį darbą prie namo, vertą mažiausia \$300, o jis už tai neėmė jokio atlyginimo. Direkcija jam nuoširdžiai padėkojo.

S. J. Jokubka pranešė, kad yra organizuojamos dvi ekskursijos į T. Lietuvą. Viena išvyksta birželio 16 d. o antroji rugpjūčio 12 d. Jis ragino norinčius paviešėti T. Lietuvoje nieko nelaukus užsiregistruoti.

Pasidalinta suvažiavimo pasiruošimo darbai. Banketą po suvažiavimo darbai palikti sekančiam posėdžiui.

Išrinkta knygų patikrinimo komisija iš šių direktorių Jono Freizos, E. Bogden ir Vaitkų.

Sekantis posėdis numatytas gegužės 29 d. 1 val. po pietų.

Posėdį uždarė tvarkos vedėja Millie Kancerienė 3 val. po pietų.
Skr. J. M-nė

JONAS FEIZA GAVO LIŪDNA ŽINIĄ IŠ LIETUVOS

Teko sušnekti su Jonu Feiza ir sužinoti, kad gegužės 4 d. išvežtas į ligoninę jo dėdė Pranas Feiza. Jis nuvežtas į Eržvilko ligoninę, 8 kilometrai nuo Jurbarko. Ten randasi Feizų ūkis, iš kur atvyko ir Jono velionis tėvelis.

— Skaudu,—Jonas sako,—tai, kad gydytojas pasakė Praną į namus jau negrįšiant, jo amžius jau trumpas. Prieš eidamas į ligoninę Jono dėdė aplankė savo mylimą dukrą Sofiją Kvietkienę ir jos šeimą Tauragės rajone, Lauksargėje.

Pranas neseniai pergyveno skrandžio operaciją Kauno ligoninėje.

Jonas Feiza lankėsi T. Lietuvoje ir užmezgė artimus ryšius su visa gimine. Aišku, jam tenka jaudintis, nes tai buvo paskutinis dėdė, o kiti dėdės ir tetos jau senokai mirę. Jis labai apgailestauja savo dėdę, nes žina, kaip jis dar troško ilgiau gyventi. Jonas taipgi reiškia visai likusiai giminei gilią užuojautą.

Artima Draugė

MIRUS

Agatha Mikal Mikolaitis

Reiškiamo gilią užuojautą velionio sūnui Richardui, marčiai Anne, anūkams Richard-Danis ir Elizabeth-Anne bei kitiems giminėms, draugams ir pažįstamiems

Frances Jordan
Ed Jordan
Anele Dockus
A. Vaitkienė
F. Vaitkus
Anna Jacobs
John Feiza
Antanas Litvin
John Copin
Adele Copin
Antanina Butkis
K. Kurpeikis

M. Plauska
Emma Holke
Wanda Kucinski
B. Adamski
Florence Soltys
Vince Powell
Tony Powell
Eva Sankus
Isabelle Peters
Mary Montvilas
Marcella Wassel

Mary Kirstukas
Ernest Canale
Gene Canale
Josephine Sisevich
Charles Sisevich
Louis De Schaaf
Nellie De Schaaf
Valeria Urbikas
Estelle Bogden
Vincent Bogden
P. Malinauskas
Helen Pajūnienė

PRISIMINUS BRANGIUS TĖVELIUS, MYLIMĄ VYRĄ, SESUTĘ, BROLIUS IR PUSBROLIUS

Mano mylima mamytė Ona Sinkaitė-Galvanauskienė mirė 1925 metais.

Brangus tėvelis Vincentas Galvanauskas mirė po Antrąjo pasaulinio karo.

Mirė ir mano sesutės Petronėlė Galvanauskaitė-Baltejienė bei Stasė Galvanauskaitė, broliai Zenonas ir Adolfas Galvanauskai. Visi palaidoti Žemaičių Kalvarijos Beržų kalno kapinėse.

Mano mylimas vyras Antanas Matuzas mirė 1970 metais vasario 3 d. Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse. Taipgi mano mieli pusbroliai Juozas Paulauskas ir Boleslovas Sinkus, kuris žuvo Washington, D. C., kovodamas už karo veteranų teises, palaidoti Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Lai Jiems būna amžina ramybė! Jų kilnų atminimą laikysiu savo mintyse ir širdyje iki šių plaks.

Jų giliai liūdinti—
duktė, sesuo, žmona, ir pusseserė LUCILLE MATUZ

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Vincent Jankauski

[Mirė 1966 metų gruodžio 20 d.]

Domicė Jankauski

[Mirė 1978 metų gegužės 13 d.]

Liūdnam praslinko metai nuo to, kai mūsų mylimas tėvas, uošvis ir senelis Vincent Jankauski, taipgi mūsų mylima mamytė, uošvė ir močiutė Domicė Jankauski, atsiskyrė iš mūsų tarpo visiems laikams.

Jie paliko mums didelį liūdėsį ir gilų skausmą mūsų širdyse. Mūsų brangieji tebėra gyvi mūsų širdys bei mintyse, tokie ir bus iki mūsų krutinėse širdys plaks.

Liūdime: Duktė ANNA ir žentas ALBIN
SLUZENSKI, anukė DIANA ir jos
vyras LARRY PURVIS

Liūdnas prisiminimas mirusiųjų

Liūdnam prisimename mirusius artimuosius, kurie visiems laikams atsiskyrė iš gyvųjų tarpo.

ANTHONY ir STELLA [ZEKS] CHAPAI

Liūdnas prisiminimas mirusiųjų

Su gilia pagarba ir liūdėsium prisimename visus mūsų mirusius klubo narius, kurie prisidėjo įsteigti ir dalyvauti klubo veikloje už taitą ir pažangą.

Reiškiamo gilią užuojautą artimiesiems.

LITHUANIAN SENIOR CITIZENS CLUB
VALDYBA ir NARIAI
St. Petersburg, Fla.

DETROIT, MICH.

Mirus

Walter Gugui

Nuoširdžiai užjaučiu jo žmoną Lillian, dukras Carol ir Judy bei jų šeimas, brolių Servit Gugas ir jo šeimą, taipgi visus kitus gimines ir artimus.

Su giliu gailėsčiu.

MARY GINAITIS
Santa Clara, Cal.

GULFPORT, FLA.

Mirus

Petronėlei Simėnienėi

Reiškiamo širdingą užuojautą jos dukrai Florence, sūnui William ir jų šeimoms bei kitiems giminėms ir draugams.

ALDLD 45 KP. VALDYBA
ir NARIAI

PRISIMINIMAS

Kapų Puošimo Šventės proga su liūdėsium prisimename mirusius mano tėvelius Antaną Tryonį (mirė 1966 birželio 12) ir Agnes Tryonį (mirė 1976 sausio 22).

Jų atminimas visada pasiliks gyvas mūsų širdyse.

ESTELLE BOGDEN ir vyras VINCENT BOGDEN